Gemeente Emmen

Bestuursrapportage 2026-II

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord 5
1 Inleiding 7
2 Financiën 9
3 Stand van zaken per beleidsprogramma 13
4 Grote projecten 55
5 Overige onderwerpen 71
Bijlage 1: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging 73
Bijlage 2: Budgettair neutrale posten in BERAP II 75
Bijlage 3: Ontwikkelingen per categorie 82

Voorwoord

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage 2026. Met deze rapportage informeren wij uw raad over de voortgang van de uitvoering van de begroting 2026 en de financiële ontwikkelingen die zich in de loop van dit jaar hebben voorgedaan.

Deze bestuursrapportage laat een gemengd beeld zien. Op veel onderdelen van de begroting verloopt de uitvoering volgens planning en worden stappen gezet in de opgaven die belangrijk zijn voor onze inwoners. Tegelijkertijd zien we dat de financiële druk op gemeenten verder toeneemt en ook de gemeente Emmen daarmee wordt geconfronteerd.

Op veel doelen, prestaties en projecten wordt voortgang geboekt. We werken verder aan woningbouw, de ontwikkeling van wijken en dorpen, bereikbaarheid, verduurzaming en een aantrekkelijke leefomgeving. Ook op tal van andere beleidsterreinen verloopt de uitvoering van de begroting volgens verwachting. Daarmee blijven we werken aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is. Dat is mede te danken aan de inzet van medewerkers, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners die zich dagelijks inzetten voor onze gemeente.

Tegelijkertijd laat deze bestuursrapportage ook zien dat het financiële beeld ten opzichte van de eerste bestuursrapportage verder is verslechterd. Met name binnen het sociaal domein zien we een toenemende druk op de gemeentelijke financiën. Deze ontwikkeling staat niet op zichzelf. Gemeenten in heel Nederland hebben te maken met fors stijgende kosten, onder meer binnen de jeugdhulp, terwijl de financiële ruimte beperkt is.

De reserves van de gemeente Emmen zijn op dit moment nog voldoende om de huidige tegenvallers op te vangen. Tegelijkertijd zien we dat de financiële ruimte verder afneemt. Dat maakt het noodzakelijk om scherp te blijven sturen op inkomsten, uitgaven en risico's en om zorgvuldige afwegingen te maken tussen ambities, wettelijke taken en beschikbare middelen.

De ontwikkelingen die in deze bestuursrapportage zichtbaar worden, sluiten aan bij het beeld dat wij ook in de begroting 2027 schetsen. Het college heeft daarbij maatregelen voorgesteld om de gemeente ook op langere termijn financieel gezond te houden. Tegelijkertijd blijven wij investeren in de toekomst van Emmen en werken wij voort aan de uitvoering van de plannen die belangrijk zijn voor onze inwoners.

Wij hebben vertrouwen in de kracht van Emmen. Samen met uw raad, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners blijven wij werken aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is. Juist in een periode waarin financiële keuzes steeds belangrijker worden, blijven wij ons inzetten voor een sterke samenleving, brede welvaart en een toekomstbestendige gemeente.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

BERAP 2026-II is de tweede bestuursrapportage van het jaar en vormt een tussentijdse verantwoording van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad over de uitvoering van de begroting 2026. De rapportage beschrijft de ontwikkelingen binnen de beleidsprogramma's en de financiële positie van de gemeente Emmen op basis van de realisatie tot en met juli 2026 en de verwachte ontwikkelingen voor de rest van het jaar.

In de rapportage wordt ingegaan op afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2026, inclusief eerdere begrotingswijzigingen. Daarbij wordt aandacht besteed aan relevante trends en ontwikkelingen, de voortgang op de vastgestelde doelen, prestaties en indicatoren en de belangrijkste financiële afwijkingen binnen de beleidsprogramma's. Tevens wordt een prognose gegeven van de verwachte realisatie over het gehele begrotingsjaar 2026.

Op basis van deze prognose worden waar nodig voorstellen gedaan om de lopende begroting bij te stellen. Daarbij worden uitsluitend mutaties verwerkt die het gevolg zijn van onontkoombare en onuitstelbare ontwikkelingen met een financieel effect in 2026. Nieuw beleid, beleidsuitbreidingen, politieke wensen en financiële effecten voor 2027 en later worden in principe niet meegenomen.

BERAP 2026-II fungeert daarmee zowel als verantwoordings- en bijstellingsmoment voor het lopende begrotingsjaar als instrument om tijdig inzicht te geven in financiële en beleidsmatige ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering en de verwachte realisatie van de begroting 2026.

1.2 Opbouw bestuursrapportage

BERAP 2026-II bestaat uit vijf hoofdstukken en een aantal bijlagen.

Hoofdstuk 2, Financiën, bevat het financiële beeld van de gemeente tot en met juli 2026 op hoofdlijnen. Hierin worden de begrote en geprognosticeerde baten en lasten per programma weergegeven, inclusief de afwijkingen. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste financiële afwijkingen.

Hoofdstuk 3, Stand van zaken per beleidsprogramma, bevat per beleidsprogramma een toelichting op:

- relevante trends en ontwikkelingen;
- de voortgang op de vastgestelde doelen, prestaties en indicatoren;
- de budgettaire ontwikkelingen en prognose 2026.

De voortgang op doelen, prestaties en indicatoren wordt weergegeven met behulp van smileys. Afwijkingen met een oranje of rode score worden toegelicht, inclusief de oorzaak van de afwijking en eventuele beheersmaatregelen.

Hoofdstuk 4, Grote projecten, bevat de stand van zaken van projecten met een krediet groter dan € 1.000.000 en overige politiek relevante projecten. Afwijkingen ten opzichte van planning, budget of uitvoering worden hierbij toegelicht.

Hoofdstuk 5, Overige onderwerpen, bevat een toelichting op actuele onderwerpen die niet direct aan een beleidsprogramma zijn gekoppeld, maar wel relevant zijn voor het integrale beeld van beleid en financiën.

De bijlagen bevatten aanvullende financiële overzichten en toelichtingen, waaronder een aansluiting tussen de primitieve begroting en de actuele begroting na wijzigingen (bijlage 1), budgettair neutrale wijzigingen (bijlage 2) en een uitsplitsing van ontwikkelingen per categorie (bijlage 3).

2 Financiën

2.1 Financiële ontwikkelingen op hoofdlijnen

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van het begrotingsresultaat op hoofdlijnen vanaf de startpositie van BERAP 2026-II tot het verwachte saldo ultimo 2026.

Bedragen x € 1.000	2026
Primitieve begroting	3.651
Wijzigingen	-12
Bestuursrapportage 2026-I	-8.575
Gemeentefonds	-2.615
Startbegroting Bestuursrapportage 2026-II	**-7.552**
Autonome ontwikkelingen	-3.598
Kapitaallasten	1.807
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-164
Mutaties Bestuursrapportage 2026-II	**-1.955**
Saldo Bestuursrapportage 2026-II	**-9.506**

De actuele prognose laat voor 2026 een verwacht tekort zien van € 9,5 miljoen. Ten opzichte van BERAP 2026-I is het financiële beeld verslechterd. Een belangrijk deel van deze verslechtering wordt veroorzaakt door de lagere inkomsten uit het Gemeentefonds als gevolg van de meicirculaire 2026. Dit effect is al verwerkt via het besluit begrotingswijzigingen van september 2026 en maakt daarom geen onderdeel uit van de mutaties in deze bestuursrapportage. Het nadeel is verwerkt in de startpositie van BERAP 2026-II.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële afwijkingen opgenomen tussen de actuele begroting en de huidige verwachting over 2026. Daarbij zijn uitsluitend voor- en nadelen groter dan € 250.000 opgenomen. De tabel laat ook zien binnen welk beleidsprogramma deze financiële effecten optreden.

Bedragen x € 1.000		Bedrag voordeel/nadeel
Pr.	***Ontwikkeling nadelen***	
9.	Bijstelling Jeugdhulp 2026	-5.671
9.	Huishoudelijke hulp/gebiedsbudgetten	-600
5.	Extra inhuur vergunningverlening en legesproces	-543
7.	Productovereenkomst Area	-383
10.	Extra kosten project Samen Digitaal	-297
9.	Verhoging bijdrage Jeugdhulp Regio Drenthe	-264
Subtotaal nadelen		**-7.758**
Pr.	***Ontwikkeling voordelen***	
10.	Resultaat rentelasten 2026	2.060
Div.	Kapitaallasten (afschrijving)	1.807
5.	Voordeel leges omgevingsvergunningen	1.212
7.	Actualisatie parkeerexploitatie 2026	493
7.	Bijstellen begroting Emco	390
10.	Voordeel brandverzekeringspremie 2026	325
5.	WLV's & uitvoering beleid wonen	275
Subtotaal voordelen		**6.562**
Totaal grote afwijkingen BERAP 2026-II		**-1.196**
Totaal overige afwijkingen BERAP 2026-II		**-759**

De grootste financiële afwijking betreft de jeugdhulp. De financiële druk binnen de jeugdhulp was bij BERAP 2026-I al zichtbaar en is destijds als financiële ontwikkeling gesignaleerd. Op basis van de meest recente inzichten is de raming voor 2026 verder verhoogd. Ook buiten de jeugdhulp doen zich verschillende nadelige ontwikkelingen voor, waaronder de huishoudelijke hulp.

Daartegenover staan voordelen op onder meer het renteresultaat, de kapitaallasten en de legesopbrengsten uit omgevingsvergunningen. Het voordeel op de kapitaallasten hangt vooral samen met de fasering van investeringen. Ook de legesopbrengsten vallen hoger uit dan eerder geraamd.

Het saldo van de grootste financiële afwijkingen bedraagt € 1,196 miljoen nadelig. Het verschil met het totale nadelige effect van deze bestuursrapportage (€ 1,955 miljoen nadelig) wordt veroorzaakt door meerdere kleinere afwijkingen die afzonderlijk onder de rapportagegrens van € 250.000 blijven.

Per saldo leidt BERAP 2026-II tot een verdere verslechtering van het begrotingsresultaat. Hoewel voordelen op rente, kapitaallasten en legesopbrengsten het tekort gedeeltelijk beperken, zijn deze onvoldoende om de toenemende kosten, met name binnen het Sociaal Domein, te compenseren. Hierdoor blijft de financiële positie van de gemeente onder druk staan. Deze ontwikkeling benadrukt het belang van een structureel houdbare begroting en sluit aan bij de keuzes en afwegingen die zijn gemaakt bij de begroting 2027 en de meerjarige financiële koers van de gemeente.

2.2 Financiële afwijkingen per programma

In het onderstaande overzicht zijn de financiële afwijkingen binnen de beleidsprogramma's voor 2026 weergegeven. De bedragen zijn uitgesplitst naar lasten (uitgaven) en baten (inkomsten). De kolom Prognose BERAP II geeft de op dit moment verwachte realisatie over heel 2026 weer en laat zien wat naar verwachting het resultaat aan het einde van het boekjaar zal zijn.

Bedragen x € 1.000		Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten		**-547.108**	**-582.963**	**-587.281**	**4.318**
1	Inwoners en Bestuur	-12.097	-12.948	-13.332	383
2	Economie en Werkgelegenheid	-14.772	-20.277	-16.842	-3.436
3	Veiligheid	-12.912	-13.504	-14.918	1.414
4	Onderwijs en Jeugd	-18.525	-19.338	-18.529	-809
5	Bouwen, Wonen en Milieu	-64.788	-73.807	-73.466	-341
6	Inkomensondersteuning	-74.573	-77.366	-77.976	609
7	Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer	-43.463	-46.102	-45.346	-756
8	Sport en Cultuur	-28.173	-28.333	-28.359	26
9	Sociaal Domein	-211.451	-228.462	-236.110	7.648
10	Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	-66.353	-62.825	-62.404	-421
Baten		**541.569**	**562.101**	**567.713**	**-5.612**
1	Inwoners en Bestuur	2.057	2.507	2.597	-90
2	Economie en Werkgelegenheid	2.861	4.007	3.662	345
3	Veiligheid	72	114	857	-743
4	Onderwijs en Jeugd	6.299	6.892	6.940	-48
5	Bouwen, Wonen en Milieu	50.723	57.085	58.842	-1.757
6	Inkomensondersteuning	59.735	61.854	62.014	-161
7	Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer	6.531	7.206	7.770	-564
8	Sport en Cultuur	4.849	4.276	4.356	-80
9	Sociaal Domein	21.776	27.317	28.575	-1.258
10	Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	386.666	390.843	392.101	-1.258
Saldo van baten en lasten		**-5.539**	**-20.861**	**-19.567**	**-1.294**
Stortingen in reserves		-7.161	-8.790	-14.761	5.971
Onttrekkingen aan reserves		16.351	22.100	24.822	-2.723
Mutaties reserves		**9.190**	**13.310**	**10.061**	**3.248**
Geraamd Saldo		**3.651**	**-7.552**	**-9.506**	**1.955**

2.3 Nadere toelichting op financiële ontwikkelingen

De financiële afwijkingen op de kapitaallasten worden in deze paragraaf centraal toegelicht. Omdat deze kosten samenhangen met gemeentebrede ontwikkelingen en doorwerken in meerdere beleidsprogramma's, zijn ze niet afzonderlijk opgenomen bij de toelichting op de budgettaire afwijkingen per programma in hoofdstuk 3. Hiermee blijft de rapportage overzichtelijk en wordt voorkomen dat dezelfde ontwikkeling meerdere keren wordt toegelicht.

Kapitaallasten

De kapitaallasten laten in 2026 een voordeel zien van € 1,807 miljoen. Dit voordeel resteert nadat de in de begroting opgenomen stelpost kapitaallasten van € 1,687 miljoen is ingevuld. Het totale verwachte voordeel op de kapitaallasten bedraagt daarmee € 3,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2026 voor wijziging.

Het voordeel wordt veroorzaakt door zowel lagere afschrijvingslasten als lagere rentelasten. De uitvoering van investeringen blijft achter bij de verwachtingen die ten grondslag lagen aan de begroting. Dit hangt onder meer samen met de omvang van de investeringsopgave, krapte op de arbeidsmarkt, beperkte uitvoeringscapaciteit en langere doorlooptijden van projecten. Hierdoor is de boekwaarde van de vaste activa lager dan geraamd, waardoor zowel de afschrijvingslasten als de aan investeringen toegerekende rentelasten lager uitvallen dan begroot.

Daarnaast was minder externe financiering nodig, omdat minder investeringen zijn gerealiseerd dan gepland. Hierdoor hoefden minder leningen te worden aangetrokken en vielen de daadwerkelijk betaalde rentelasten lager uit. Dit voordeel betreft het renteresultaat op de financiering en staat daarmee los van het voordeel op de kapitaallasten. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in de toelichting op de budgettaire afwijkingen van beleidsprogramma 10.

Hoewel de afgelopen jaren vaker voordelen op de kapitaallasten zijn gerealiseerd, blijft de investeringsopgave onverminderd groot. Het voordeel hangt vooral samen met de fasering van investeringen. Investeringen worden later gerealiseerd dan oorspronkelijk gepland, waardoor ook de bijbehorende kapitaallasten naar latere jaren verschuiven.

3 Stand van zaken per beleidsprogramma

In dit hoofdstuk wordt per beleidsprogramma ingegaan op de stand van zaken. Daarbij wordt aandacht besteed aan de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen, relevante aandachtspunten en de verwachte financiële afwijkingen voor 2026. Deze verwachtingen zijn gebaseerd op de realisatie tot en met juli 2026 en de prognose voor de resterende maanden van het jaar.

Om de rapportage overzichtelijk te houden, worden onder de budgettaire ontwikkelingen alleen financiële afwijkingen van € 70.000 en hoger toegelicht, voor zover deze relevant zijn voor het betreffende beleidsprogramma. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen, afwijkingen kleiner dan € 70.000 en wijzigingen van voornamelijk administratieve of technische aard zijn wel verwerkt in de financiële prognose, maar worden niet afzonderlijk toegelicht. Deze wijzigingen zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage. Afwijkingen in de kapitaallasten worden niet per beleidsprogramma toegelicht. Vanwege het programma-overstijgende karakter hiervan zijn deze centraal toegelicht in paragraaf 2.3.

3.1 Inwoners en Bestuur

Trends en ontwikkelingen

Democratie Dichterbij: samenwerken met inwoners
Onze inwoners willen steeds vaker meedenken en meedoen bij plannen en besluiten die hun leefomgeving raken. Daarom werkt de gemeente aan het versterken van participatie, vertrouwen en een open samenwerking tussen inwoners, gemeente en EOP's. Ook krijgen jongeren meer mogelijkheden om mee te praten over onderwerpen die belangrijk zijn voor hun toekomst.

Tegelijkertijd vragen maatschappelijke ontwikkelingen en uiteenlopende opvattingen om blijvende aandacht voor verbinding en een goede dialoog tussen inwoners en ons als overheid. Een goede samenwerking vraagt inzet van zowel de gemeente als inwoners. Daar zijn we samen lerend in. Als gemeente zetten we in op zorgvuldige participatieprocessen, duidelijke communicatie en transparantie over de afwegingen die worden gemaakt. Van inwoners vraagt dit betrokkenheid en de bereidheid om mee te denken en in gesprek te blijven. Zo bouwen we samen aan vertrouwen en aan een actieve betrokkenheid bij de ontwikkeling van dorpen en wijken.

Samenwerking EOP's
De samenwerking met de Erkende Overlegpartners (EOP's) verloopt over het algemeen goed. De contacten zijn positief en de besturen zijn heel betrokken bij de leefbaarheid van hun dorp of wijk. Tegelijkertijd staan verschillende EOP-besturen voor uitdagingen op het gebied van bezetting en opvolging. Op sommige plekken is de bezetting minimaal, waardoor de continuïteit onder druk kan komen te staan.

De verschillen tussen EOP's zijn groot. Elke kern en elk bestuur heeft zijn eigen vragen, mogelijkheden en manier van werken. Daarom blijft de samenwerking maatwerk. De gemeente blijft in gesprek met de EOP's en ondersteunt waar nodig, zodat zij hun belangrijke rol als schakel tussen inwoners en gemeente kunnen blijven vervullen.

Participatieverordening
De ontwerp-participatieverordening is opgesteld en ligt tot en met 23 september 2026 ter inzage. Met deze verordening geeft de gemeente uitvoering aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau en aan de ambitie om inwoners actief te betrekken bij beleid, uitvoering en evaluatie. Daarnaast zijn de eerste ervaringen met participatie opgehaald bij zowel inwoners als medewerkers. Deze inzichten helpen om participatie verder te verbeteren en een vaste plek te geven binnen de organisatie.

De komende periode wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de participatieaanpak, zodat inwoners op een duidelijke en passende manier betrokken kunnen worden bij gemeentelijke plannen en besluiten.

Jeugd en jongeren
De aandacht voor de betrokkenheid van jongeren bij gemeentelijke plannen en ontwikkelingen groeit. Jongeren willen meedenken over onderwerpen die invloed hebben op hun leefomgeving en toekomst, zoals wonen, leefbaarheid en voorzieningen.

De gemeente onderzoekt en ontwikkelt samen met jongeren manieren om hen beter te betrekken bij beleid en projecten. Hiermee wordt beter aangesloten bij hun wensen en behoeften en neemt hun betrokkenheid toe.

Regionaal samenwerken in netwerken
In 2026 neemt het belang van samenwerking met andere overheden en maatschappelijke partners verder toe. Maatschappelijke vraagstukken en het realiseren van onze ambities vragen steeds vaker om een gezamenlijke aanpak.

Binnen Regio Emmen ligt de focus dit jaar op de verdere organisatie en uitvoering van de regionale samenwerking. De afgelopen periode is gewerkt aan de afronding van het Plan van de Regio Emmen, dat samen met het Rijk wordt ontwikkeld. Daarnaast wordt een programmabureau ingericht om de uitvoering van regionale plannen en samenwerking te ondersteunen. Hiermee zet Regio Emmen de stap van planvorming naar uitvoering en wordt verder gewerkt aan gezamenlijke regionale opgaven.

Dienstverlening die er aan bijdraagt dat we in de toekomst meerwaarde blijven creëren
Tegelijkertijd blijft de gemeente investeren in goede en toegankelijke dienstverlening. Steeds meer diensten worden digitaal aangeboden, terwijl persoonlijk contact beschikbaar blijft voor inwoners die daar behoefte aan hebben. Inwoners zijn over het algemeen tevreden over de bereikbaarheid en afhandeling van hun vragen en aanvragen.

Met de projecten Duidelijke Taal en Digitale Toegankelijkheid wordt gewerkt aan begrijpelijke en toegankelijke dienstverlening voor iedereen en er wordt onderzocht hoe de gemeente met behulp van AI kan bijdragen aan betere dienstverlening. Het project bevindt zich momenteel in de ontwikkelfase en gaat naar verwachting voor het einde van het jaar de testfase in.

Verkiezingen
De voorbereidingen voor de provinciale en waterschapsverkiezingen zijn gestart. Deze verkiezingen vragen de komende periode extra inzet van de organisatie.

Doelenboom
In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).
Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (🙂, 😐, ☹) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Democratie Dichterbij		
Gelijkwaardige samenwerking met EOP's en inwoners	😐	Om het doel te behalen, werken gemeente, EOP's en inwoners systematisch samen via vooraf duidelijk gemaakte werkafspraken, regelmatige communicatie, voldoende ondersteuning en gezamenlijke evaluaties.
Participatieverordening	🙂	Om tot een participatieve manier van samenwerking te komen, is vroegtijdige betrokkenheid, diversiteit in vormen van participatie, ruimte voor eigen initiatief, transparantie en respect van essentieel belang. Iedereen wordt aangemoedigd om mee te denken en mee te doen, zodat beleid en projecten samen met inwoners worden vormgegeven en de lokale democratie wordt versterkt. We bouwen voort op bestaande ervaringen, blijven evalueren en leren door te experimenteren, reflecteren en samen te verbeteren wat echt werkt.
Gebiedswethouderschap	😐	De evaluatie vindt in het najaar van 2025 plaats
Gebiedscoördinatoren	🙂	Door actief betrokken te blijven in de participatie vanuit de gemeente naar de bewoners houden de gebiedscoördinatoren een bepaalde mate van overzicht. Daarbij kunnen zij hun kennis van het gebied delen met de betrokken ambtenaren en bestuurders.
Regionaal samenwerken	🙂	Brede welvaart versterken in Zuid- en Oost-Drenthe via een integrale, regionale aanpak met daarbij een gelijkwaardige positie voor regio's in nationaal beleid, met structurele samenwerking en maatwerkondersteuning om regionale uitdagingen zoals armoede en krimp aan te pakken.
Dienstverlening die er aan bijdraagt dat we in de toekomst meerwaarde blijven creëren.	🙂	Uitvoeren pilot digitalisering en AI bij de dienstverlening aan inwoners en uitvoeren van de aanpak Direct Duidelijk in de gehele organisatie.

Toelichting afwijking doelen en prestaties

Gelijkwaardige samenwerking met EOP's en inwoners

We betrekken inwoners steeds actiever bij beleid, uitvoering en evaluatie. Dit gaat nog niet altijd even goed; soms van onze kant, soms ook vanuit de samenleving. Het is een leerproces en vraagt blijvend aandacht.

Gebiedswethouderschap

De evaluatie van het onderdeel Gebiedwethouderschap heeft begin 2026 plaatsgevonden. In het nieuwe coalitieakkoord zijn de gebiedswethouders niet teruggekomen.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-12.097	-12.948	-13.332	383
Baten	2.057	2.507	2.597	-90
Saldo van baten en lasten	**-10.040**	**-10.441**	**-10.735**	**293**
Stortingen in reserves	0	-477	-477	0
Onttrekkingen aan reserves	250	1.127	1.127	0
Mutaties reserves	**250**	**650**	**650**	**0**
Totaal	**-9.790**	**-9.791**	**-10.085**	**293**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Hogere accountantskosten door toename SiSa regelingen	**-130**	**0**	**-130**	**0**

Door de toename van het aantal SiSa regelingen wordt een tekort verwacht op het budget van de accountantscontrole. SiSa (Single Information Single Audit) is een verantwoordingssystematiek, waarbij gemeenten via één informatiekanaal zowel inhoudelijke als financiële gegevens aanleveren over specifieke regelingen. De uitbreiding van het aantal SiSa-regelingen brengt een verhoogde verantwoordingsdruk met zich mee, waarbij de accountant aanvullende werkzaamheden moet verrichten om te voldoen aan de gestelde eisen. Op basis van de huidige inschatting van het aantal extra regelingen en de bijbehorende controle-inspanningen wordt een overschrijding op het budget verwacht.

Deze middelen zijn noodzakelijk om:

- De extra controlewerkzaamheden adequaat te kunnen uitvoeren;
- Te voldoen aan de eisen van het Rijk ten aanzien van rechtmatigheid en verantwoording;
- Vertragingen en risico's in het verantwoordingsproces te voorkomen.

Nadeel op budget voor bestuurlijke samenwerking	**-125**	**0**	**-125**	**0**

Er is een nadeel op het budget voor bestuurlijke samenwerking, hetgeen wordt veroorzaakt door een stijging van de contributies van de VNG en de VDG. De verwachting is dat de contributies de komende jaren blijven toenemen. Dit wordt deels veroorzaakt door een toenemend inwonersaantal.

Totaal	**-255**	**0**	**-255**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	8	0	8	0
Budgetneutrale wijzigingen	-47	0	-47	0
Resultaatneutrale wijzigingen	-90	90	0	0
Totaal overige mutaties	**-128**	**90**	**-38**	**0**

3.2 Economie en Werkgelegenheid

Trends en ontwikkelingen

Vanuit de kadernota Economie werken we aan diverse programma's en actieplannen die inspelen op actuele en toekomstige opgaven. Zo wordt gewerkt aan het programma Bedrijventerreinen en het programma Glastuinbouwgebieden. Deze programma's richten zich op toekomstbestendige en duurzame werklocaties en de glastuinbouwgebieden Erica en Klazienaveen. Daarnaast wordt gewerkt aan een actieprogramma Impact Ondernemen, waarmee wordt ingezet op innovatie, verduurzaming en maatschappelijk verantwoord ondernemerschap. Het actieplan Economie en Energie zal richting geven aan de samenhang tussen de economische ontwikkelingen en de energietransitie. Daarnaast zetten we in op de maakindustrie als economische krachtsector en werken we actief aan de verdere uitwerking van het Actieplan Maakindustrie.

Binnen het programma Greenwise Campus Emmen wordt gewerkt aan het (stedenbouwkundig) masterplan met stakeholders voor de ontwikkeling van het campusgebied op basis van het 'Ontwikkelperspectief Greenwise Campus Emmen' dat in december 2025 is vastgesteld door de gemeenteraad. In maart 2026 is gestart met de bouw van het Greenwise Campus Innovatiecentrum.

In februari 2026 is de eerste fysieke locatie van het Werkcentrum Drenthe van de arbeidsmarktregio Drenthe geopend in Emmen. Het Werkcentrum Drenthe is de plek waar inwoners en werkgevers terecht kunnen met alle vragen rondom werk. Hierbij valt te denken aan het vinden van werk, scholingsvraagstukken en het vinden van personeel. Parallel aan de opening van het Werkcentrum Drenthe is het ontwikkelfonds Drenthe van start gegaan. Bedrijven en medewerkers in de aangesloten gemeenten kunnen een beroep doen op het fonds voor scholing wanneer er geen voorliggende voorzieningen beschikbaar zijn. Deze initiatieven dragen bij aan een veerkrachtige en duurzame regionale economie.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (🙂, 😐, ☹) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Ambitie 1: MKB-vriendelijk Ondernemersklimaat		
Impact ondernemen in Emmen en onze regio laten groeien	🙂	Deelnemen aan City Deal Impact Ondernemen
Toekomstbestendige bedrijventerreinen	🙂	Programma bedrijventerreinen vastgesteld
	🙂	Verkenning Regionaal bedrijventerrein
Verduurzaming van onze industrie en MKB	🙂	Actieplan Energie en Economie
	🙂	Revitalisering Industrietafel/Ondersteuningsstructuur verduurzaming MKB
	🙂	We blijven ons bedrijfsleven stimuleren om gebruik te maken van de mogelijkheden die het Just Transition Fund Groningen-Emmen biedt
	🙂	Ontwikkeling en actieve rol bij realisatie van het nieuwe energiesysteem
Duurzame Land- en Tuinbouw	🙂	Programma glastuinbouwgebieden Erica en Klazienaveen vastgesteld (gebiedsvisies)
	😐	Landbouwfoto wordt gemaakt
Optimale integrale en laagdrempelige ondernemersdienstverlening	🙂	Actieagenda MKB-ondernemersdienstverlening wordt uitgevoerd
	🙂	Samen met de teams in het fysieke domein hebben we stappen gezet in een efficiënte werkwijze richting de ondernemersdienstverlening

Doel		Prestatie
Goede economische bereikbaarheid als randvoorwaarde		Starten met de MIRT Verkenningsfase van de Nedersaksenlijn
Ambitie 2: MKB sterk regionaal Ecosysteem		
Langetermijn investeren in Greenwise Campus		Greenwise Campus heeft een sterk profiel en goede positionering in het noordelijk en landelijk ecosysteem
		Samen met de Stichting Greenwise Campus en haar partners hebben we concrete stappen gezet richting een duurzame financieringsstrategie van Greenwise Campus
		Samen met de Stichting Greenwise Campus en haar partners hebben we concrete stappen gezet richting een versterking van het maakindustrie ecosysteem
Innovatief startup- en scale-up klimaat		Scale-up en start-up strategie ontwikkelen
		Samen met Founded in the North het start-up en scale-up klimaat bevorderen met als doel het vestigen van 10 start-ups en 3 scale-ups
Sterke verbonden clusters		Actieplan (slimme) maakindustrie is vastgesteld
		Er is een start gemaakt met de uitvoering van de Drentse Agenda Defensie en Veiligheid
Ambitie 3: Positionering en profilering: Emmen een sterk merk		
Helder profiel en sterke positionering als innovatieve maakindustrie/circulaire plastics		Ontwikkeling van een gedragen strategie voor Positionering en Profilering
		Strategische Industrie Agenda is vastgesteld
Gerichte acquisitie		Acquisitiestrategie wordt uitgevoerd op onze krachtsectoren met als resultaat het vestigen van bedrijven
Door belangenbehartiging naar een sterke positionering		Helder krijgen wat de impact van de Clean Industrial Deal is op onze industrie
		De structuur van een lobbytafel Circulaire Plastics / Chemport Europe staat
Internationale samenwerking		Samenwerking NG4 in Den Haag is gestructureerd en de DH Office is ingericht
		Duitsland agenda wordt uitgevoerd met daarin tenminste drie projecten met Stadt Lingen
Ambitie 4: Aantrekkelijke en gastvrije gemeente		
Toerisme en recreatie duurzaam laten groeien in een vrijetijds-economie		Herijken beleid recreatie en toerisme
		Inzicht krijgen in de verschillende doelgroepen om in te kunnen spelen op aanbod voorzieningen en te gebruiken voor citymarketing
Emmen aantrekkelijk positioneren en promoten om bewoners, bezoekers, bedrijven en investeerders aan te trekken en te behouden		Vanuit Citymarketing samen met Stichting Promotie Emmen de basis van een kwaliteitsimpuls te voorzien ten aanzien van de website, beeldbank en uitagenda
		Werken aan de (online) zichtbaarheid o.a. door de eerste campagne te lanceren, voor zowel huidige als nieuwe inwoners
Een creatieve stad, welke aantrekkelijk is voor jonge professionals		Agenderen overzicht (ontbrekende) culturele voorzieningen die aantrekkelijk zijn voor jonge professionals, innovatie bevorderen en behoren bij een (boven) regionale stad
		Netwerk van creatieve makers zichtbaar maken
Een levendige binnenstad (vanuit economisch oogpunt)		In co-creatie met alle stakeholders werken aan een levendige binnenstad

Doel		Prestatie
		Inzet van citymarketing om de levendige binnenstad zichtbaar te maken
Ambitie 5: Circulaire plastics - Europees koploper		
Versterken van het innovatief chemiecluster		Samen met de provincie Drenthe is een gezamenlijke agenda circulaire plastics vormgegeven
		Er wordt concreet uitvoering gegeven aan de strategie van Chemport voor de koolstoftransitie en de strategie van Greenwise Circular Plastics, bijvoorbeeld door projecten als PlesTic - Ready, Care2Change en S3orted
Versterken van de circulaire maakindustrie (industriële symbiose)		Het actieplan Circulaire Economie wordt uitgevoerd en in 2026, aan de hand van opgedane inzichten en verdiepende informatie, herijkt
Ambitie 6: Talent, kennis en expertise in de regio		
Versterken van de regionale economie door beroepsonderwijs		Samenwerking op het gebied van onderwijs, bedrijfsleven, zorg en overheid door gerichte LLO trajecten te starten en uit te voeren
		NHLStenden en DCTerra optimaal faciliteren bij het ontwikkelen en realiseren van een BeroepsOnderwijsCampus voor MBO, HBO en WO onderwijs
Talent aantrekken en behouden: kennis en expertise in de regio		Talenten laten zien hoe goed het woon-werk klimaat is en dat er prachtige bedrijvigheid is om te werken
Emmen studiestad		Onderzoek naar wensen en behoeften van MBO studenten

Toelichting afwijking doelen en prestaties

Landbouwfoto wordt gemaakt

We zijn in gesprek met LTO, maar zij hebben aangegeven eerst de vaststelling van de Omgevingsvisie te willen afwachten voordat zij verdere stappen willen zetten rondom een landbouwfoto en een landbouwvisie.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-14.772	-20.277	-16.842	-3.436
Baten	2.861	4.007	3.662	345
Saldo van baten en lasten	**-11.910**	**-16.270**	**-13.179**	**-3.091**
Stortingen in reserves	-200	-200	-3.708	3.508
Onttrekkingen aan reserves	1.145	2.750	2.679	71
Mutaties reserves	**945**	**2.550**	**-1.029**	**3.579**
Totaal	**-10.965**	**-13.721**	**-14.208**	**488**

Toelichting
In dit beleidsprogramma zijn geen autonome ontwikkelingen. Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	-2	0	-2	0
Budgetneutrale wijzigingen	-66	0	-66	0
Resultaatneutrale wijzigingen	3.459	-345	-465	-3.579
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	45	0	45	0
Totaal overige mutaties	**3.436**	**-345**	**3.091**	**-3.579**

3.3 Veiligheid

Trends en ontwikkelingen

Naast de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan doen zich nieuwe landelijke en regionale ontwikkelingen voor die gevolgen hebben voor de lokale veiligheidsaanpak. Zo is de Wet veilige jaarwisseling in werking getreden.

Daarnaast vragen de voorbereiding op langdurige verstoringen van vitale voorzieningen, de invloed van online ontwikkelingen op de openbare orde en de regionale ontwikkelingen rond intieme terreur en femicide om verdere lokale en regionale afstemming. Tegelijkertijd blijven asielgerelateerde overlast en complexe woon- en zorgproblematiek druk leggen op de beschikbare capaciteit en expertise.

Ondermijning

De aanpak van ondermijning wordt verder versterkt door de bestuurlijke aanpak, integrale casusregie en informatiepositie verder te ontwikkelen. PGA-X wordt binnenkort in gebruik genomen om signalen, casuïstiek en interventies beter centraal te registreren en volgen. Daarnaast wordt de aanpak van mensenhandel en zorgfraude verder ontwikkeld, onder meer via regionale samenwerking. De focus ligt daarbij steeds meer op een samenhangende en informatiegestuurde aanpak.

Drentse Aanpak Ondermijning

Binnen de Drentse Aanpak Ondermijning wordt de regionale samenwerking verder geïntensiveerd. In het bijzonder wordt gewerkt aan een gezamenlijke aanpak van zorgfraude en de versterking van de aanpak van mensenhandel. Emmen participeert actief in regionale werkgroepen en draagt bij aan de ontwikkeling van gezamenlijke beleidskaders en werkwijzen. Hiermee wordt de verbinding tussen de regionale aanpak en de lokale uitvoering verder versterkt.

Maatschappelijke weerbaarheid

Het programma Weerbaar Drenthe is verder geconcretiseerd. Er is een regionale kerngroep ingericht en Emmen heeft een programmamanager aangesteld om de lokale voorbereiding te coördineren. Tegelijkertijd wordt verwacht dat aanvullende inzet nodig blijft op gemeentelijke continuïteit, cyberweerbaarheid en crisisvoorbereiding. Over de structurele financiering van deze bredere weerbaarheidsopgave bestaat momenteel nog onduidelijkheid. De VNG geeft aan dat de beschikbare middelen vanaf 2027 niet toereikend zijn voor de volledige gemeentelijke opgave.

Veilige dorpen en wijken

De gebiedsgerichte veiligheidsaanpak is verder uitgewerkt. Voor vijf gebieden zijn concept-veiligheidsagenda's opgesteld, waarin het bestaande veiligheidsbeleid is vertaald naar de lokale opgaven en de inzet van betrokken partners. In het stationsgebied is het cameratoezicht uitgebreid en wordt gewerkt aan de structurele inrichting van real-time cameratoezicht. Toezicht en handhaving worden daarbij risicogericht ingezet.

Ook het proces voor woonoverlast is herzien, met het AVE-model als uitgangspunt. Het woonteam wordt steviger gepositioneerd en de regie op complexe casuïstiek wordt duidelijker belegd. Binnen de aanpak van huiselijk geweld en intieme terreur wordt de mogelijke doorontwikkeling van het Noord-Drentse steunpunt Veilig in Relatie naar een Drenthebrede voorziening voorbereid. Daarnaast is de weegtafel Stalking structureel ingebed en is de behandelde casuïstiek uitgebreid naar femicide.

Binnen de aanpak van grensjongeren wordt een specialist ingezet die betrokken professionals ondersteunt met advies en praktijkbegeleiding.

Asielproblematiek

De veiligheids- en leefbaarheidsvraagstukken rondom de asielproblematiek blijven aandacht vragen, met name in Nieuw-Weerdinge en het stationsgebied. Het Handhavingsteam Asiel is ingericht en wordt ingezet naast de bestaande inzet van politie, boa's en particuliere beveiliging. Een coördinator zorgt voor de verbinding tussen de betrokken partners en voor een meer integrale afstemming van de inzet. De ontwikkeling van de overlast wordt periodiek geëvalueerd en vormt mede de basis voor de verdere inzet.

Sociaal-maatschappelijke spanningen
De gemeente zet in op het vroegtijdig herkennen en bespreekbaar maken van maatschappelijke spanningen, polarisatie en radicalisering. Hiervoor worden professionals verder toegerust via ROR-trainingen (Rijks Opleidingsinstituut Radicalisering) en wordt gewerkt aan een duidelijke meldroute voor signalen. Ook wordt de samenwerking tussen het sociaal- en veiligheidsdomein verder versterkt. De komende periode ligt de nadruk op het verder ontwikkelen van signalering, handelingsperspectief en afgestemde communicatie.

Inzet Boa's en ontwikkelingen VRD
De inzet van boa's wordt steeds meer gebieds- en risicogericht georganiseerd, waarbij de beschikbare capaciteit wordt afgestemd op actuele veiligheidsvraagstukken. De samenwerking tussen boa's, politie en andere veiligheidspartners wordt verder versterkt, onder meer rondom de aanpak van overlast en de asielproblematiek.

Daarnaast wordt binnen de Veiligheidsregio Drenthe gewerkt aan de versterking van crisisbeheersing en maatschappelijke weerbaarheid. De ontwikkeling van onder meer noodsteunpunten, crisiscommunicatie en de gemeentelijke crisisorganisatie vraagt de komende periode om verdere lokale en regionale afstemming.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)
Binnen de Veiligheidsregio Drenthe wordt gewerkt aan een verdere versterking van de regionale crisisbeheersing en weerbaarheid. De samenwerking tussen gemeenten en veiligheidspartners wordt verder ontwikkeld, onder meer op het gebied van crisisbeheersing, bevolkingszorg en voorbereiding op langdurige verstoringen. Ook wordt gekeken naar de wijze waarop gemeenten gezamenlijk kunnen anticiperen op nieuwe en complexe veiligheidsrisico's. De komende periode staat in het teken van het verder concretiseren en lokaal verankeren van deze ontwikkelingen.

Doelenboom
In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).
Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (🙂, 😐, ☹) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Ambitie 1: Ondermijning		
Vroegtijdig signalen ondermijning herkennen	🙂	Uitrollen en implementeren van een eenduidige signalering- en registratiestructuur binnen gemeente en ketenpartners.
	😐	Ontwikkelen dashboard ondermijning ten behoeve van databedreven en (pro)actief onderzoek, waarmee tenminste 2 onderzoeken worden uitgevoerd, wat zorgt voor een gerichte integrale controle.
Voedingsbodem ondermijning verkleinen	😐	Ontwikkelen en uitvoeren van een weerbaarheidsprogramma voor minimaal 2 kwetsbare doelgroepen per jaar.
	🙂	Uitvoeren van bewustwordingscampagnes en integriteitstrainingen voor minimaal 50 professionals jaarlijks.
Het effectief en zichtbaar optreden tegen ondermijnende activiteiten	🙂	Realiseren van ten minste 3 integrale aanpakken per jaar gericht op personen, bedrijven en locaties met ondermijningsrisico's.
	🙂	Organiseren of bijwonen van minimaal 2 trainingssessies per jaar voor medewerkers om kennis en kwaliteit van bestuursrechtelijke producten te verhogen, zodat deze effectief ingezet worden.

Doel		Prestatie
Ambitie 2: Digitale en maatschappelijke weerbaarheid		
Digitale weerbaarheid van inwoners versterken.		Organiseren van bewustwordingsactiviteiten per jaar gericht op digitale risico's voor inwoners (lezingen, workshops, campagnes, lesprogramma's).
Digitale weerbaarheid van lokale ondernemers vergroten		Participeren in samenwerkingsverbanden om bewustwording te vergroten, passend bij de digitale transitie uit Programma Economie en Werkgelegenheid.
		Faciliteren van samenwerkingen tussen ondernemers en IT-experts om kwetsbaarheden te identificeren en te verminderen.
Maatschappelijke weerbaarheid van inwoners en organisatie versterken		Opstellen en implementeren van een regionaal plan voor maatschappelijke weerbaarheid samen met Drentse gemeenten, met actieve begeleiding door de VRD-organisatie.
Ambitie 3: Veilige dorpen en wijken		
Aanpak asielproblematiek in Nieuw-Weerdinge en stationsgebied Emmen centrum		Uitvoeren van een integrale aanpak samen met ketenpartners.
		Het regelmatig onderhouden van contact met de erkende overlegpartner om ervaringen en zorgen te bespreken en mee te nemen in beleid.
Effectief toezicht, handhaving en beveiliging		Handhaven van zichtbare aanwezigheid van toezichthouders in alle wijken en dorpen en het inzetten van gerichte surveillance op hotspot locaties.
		Jaarlijks meten van veiligheidsbeleving via enquêtes, met als doel een bovengemiddelde score te behouden of te verbeteren.
Verminderen van drugshandel met focus op jongerenpreventie en vroegsignalering		Ontwikkelen en uitvoeren van een preventieprogramma gericht op jongeren in risicowijken en/of scholen, met minimaal 3 workshops en trainingen per jaar.
Door zichtbaar aanwezig te zijn, meldingen serieus nemen en inwoners actief te betrekken bij veiligheidsvraagstukken.		Organiseren van overleg met afvaardigingen van bewoners, om meldingen te bespreken en op te volgen.
Iedereen kan veilig deelnemen aan het verkeer		We geven met het programma gedrag, verkeerseducatie uitvoering aan verschillende educatieve projecten.
		De voorbereiding van de aanpak van 4 gevaarlijke kruispunten is gestart: • Houtweg – Laan van de Marel • Statenweg – Veldlaan • Boslaan – Houtweg • Nieuw-Amsterdamsestraat – Brinkenweg
Ambitie 4: Voorkomen sociaal-maatschappelijke spanningen		
Onze ambitie is om polarisatie tegen te gaan en een samenleving te bevorderen waarin diversiteit wordt gewaardeerd en waar respectvolle omgang tussen verschillende groepen vanzelfsprekend is.		We ondersteunen initiatieven die dialoog tussen verschillende groepen bevorderen en wederzijds begrip versterken.
		We monitoren signalen van polarisatie en stemmen onze aanpak af met politie, onderwijs en welzijnsinstellingen.
Wij willen radicalisering vroegtijdig herkennen en voorkomen en zo bijdragen aan een veilige en inclusieve gemeenschap.		We werken samen met partners binnen het veiligheidsdomein en het sociaal domein aan vroegsignalering en preventie.
		We investeren in bewustwording en scholing voor professionals en vrijwilligers.

Toelichting afwijking doelen en prestaties

Ontwikkelen dashboard ondermijning ten behoeve van databedreven en (pro)actief onderzoek, waarmee tenminste 2 onderzoeken worden uitgevoerd, wat zorgt voor een gerichte integrale controle.

Het dashboard ondermijning is nog in ontwikkeling en kon daarom nog niet worden benut als informatiebron voor integrale controles. Deze controles vinden wel plaats en worden gebaseerd op de gegevens en signalen die via de bestaande informatiebronnen beschikbaar zijn.

Ontwikkelen en uitvoeren van een weerbaarheidsprogramma voor minimaal 2 kwetsbare doelgroepen per jaar.

Er vinden activiteiten plaats gericht op bewustwording en weerbaarheid, maar deze hebben vooralsnog een incidenteel karakter. Een structurele bewustwordingsagenda waarmee jaarlijks planmatig minimaal twee kwetsbare doelgroepen worden bereikt, is nog niet opgesteld.

Opstellen en implementeren van een regionaal plan voor maatschappelijke weerbaarheid samen met Drentse gemeenten, met actieve begeleiding door de VRD-organisatie.

De regionale uitwerking van maatschappelijke weerbaarheid is gestart, maar verloopt minder snel dan eerder voorzien. De inhoudelijke kaders, prioriteiten en planning vragen nog om verdere concretisering. Hierdoor kan de lokale implementatie nog niet volledig worden opgepakt en blijft de voortgang mede afhankelijk van de regionale coördinatie en ondersteuning vanuit de VRD.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-12.912	-13.504	-14.918	1.414
Baten	72	114	857	-743
Saldo van baten en lasten	**-12.840**	**-13.390**	**-14.062**	**671**
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-12.840**	**-13.390**	**-14.062**	**671**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Extra kosten ondersteuning BOA-team	**-70**	**0**	**-70**	**0**

De omvang van het BOA-team is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid. Hierdoor zijn ook de kosten voor de ondersteuning en faciliteiten van het team toegenomen, terwijl de beschikbare budgetten niet in dezelfde mate zijn meegegroeid. De extra kosten zijn de afgelopen jaren binnen de bestaande begroting opgevangen. Deze wijze van dekking is voor 2026 niet langer haalbaar. In de begroting 2027 is rekening gehouden met de hogere kosten, waardoor vanaf 2027 sprake is van een passende budgettaire dekking.

Extra kosten opleiding en ontwikkeling medewerkers veiligheid en handhaving	**-150**	**0**	**-150**	**0**

Binnen het veiligheidsdomein zijn ervaren medewerkers schaars. Hierdoor wordt steeds meer ingezet op het werven van medewerkers met ontwikkelpotentieel en het intern opleiden van eigen medewerkers. Dit geldt in het bijzonder voor het BOA-team, waar vacatures steeds vaker worden ingevuld met junior BOA's die binnen de organisatie verder worden opgeleid. De hiermee samenhangende kosten voor opleiding, begeleiding, coaching en professionele ontwikkeling nemen toe. Hierdoor ontstaat in 2026 een tekort van € 150.000. Gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt wordt de komende periode bezien in hoeverre deze hogere opleidings- en ontwikkelkosten een structureel karakter hebben en of hiervoor structureel aanvullende middelen nodig zijn.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Extra kosten veiligheidsmaatregelen en complexe veiligheidsvraagstukken	**-200**	**0**	**-200**	**0**

Binnen het veiligheidsdomein is sprake van een sterke toename van complexe en langdurige veiligheids- en handhavingsvraagstukken. Hierdoor is in 2026 extra inzet nodig geweest van veiligheidsmaatregelen, zoals cameratoezicht en tijdelijke cameraopstellingen, aangevuld met extra toezicht- en handhavingscapaciteit. De hiermee samenhangende meerkosten waren bij het opstellen van de begroting 2026 niet in deze omvang voorzien.

Hoewel de druk op het veiligheidsdomein toeneemt, is op dit moment nog onvoldoende duidelijk in hoeverre sprake is van een structurele ontwikkeling. De kostenontwikkeling wordt daarom de komende periode nauwlettend gevolgd.

Hogere bijdrage Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe	**-150**	**0**	**-150**	**0**

De gemeente Emmen neemt deel aan het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe voor de integrale aanpak van complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg, veiligheid en strafrecht. Deze samenwerking is noodzakelijk bij dossiers waarbij reguliere interventies onvoldoende zijn en meerdere organisaties gezamenlijk moeten optreden.

De gemeentelijke bijdrage aan het Zorg- en Veiligheidshuis is de afgelopen jaren structureel toegenomen, terwijl het hiervoor beschikbare gemeentelijke budget niet in dezelfde mate is meegegroeid. Hierdoor is binnen het beleidsprogramma een structureel tekort ontstaan. Dit tekort is eerdere jaren binnen de bestaande budgetten opgevangen. Deze wijze van dekking is niet langer houdbaar en leidt tot druk op andere budgetten binnen het beleidsprogramma.

Hierdoor ontstaat in 2026 een tekort van € 150.000. In de begroting 2027 is rekening gehouden met de structureel hogere bijdrage aan het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe.

Totaal	**-570**	**0**	**-570**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	7	0	7	0
Budgetneutrale wijzigingen	-108	0	-108	0
Resultaatneutrale wijzigingen	-743	743	0	0
Totaal overige mutaties	**-844**	**743**	**-101**	**0**

3.4 Onderwijs en Jeugd

Trends en ontwikkelingen

In april 2026 heeft de Hoge Raad een arrest gewezen met gevolgen voor de vrijstellingen zoals geregeld in artikel 5 onder b van de Leerplichtwet. Dit heeft gevolgen voor kinderen die leerplichtig zijn.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (, ,) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Jeugdigen kunnen hun talenten ontplooien.		In 2026 wordt gestart met de inpassing Mytylschool bij de vervangende nieuwbouw van SO Thrianta en de huidige VSO Thrianta. In het tweede kwartaal van 2026 wordt de nieuwbouw van Kindcentrum Zandzoom in de wijk Delftlanden opgeleverd. Hiermee zorgen we voor goede, eigentijdse scholen voor onze jonge inwoners.
		In 2026 evalueren we de pilot Vervoer+ (leerlingenvervoer voor leerlingen die niet onder het Leerlingenvervoer of Jeugdwetvervoer vallen) en implementeren en borgen we de daaruit voortkomende aanbevelingen. Hiermee zorgen we ervoor dat vervoer geen belemmering vormt voor een passende plek binnen onderwijs of jeugdhulp. De uitvoering van de pilot loopt door tot juli 2027.
Kinderen en jeugdigen groeien gezond en veilig op.		We gebruiken het gedachtegoed van Sharon Stellaard, gepromoveerd op het Boemerangbeleid, om de uitvoering van het jeugdbeleid tegen het licht te houden en handelen daarnaar.
		In 2026 wordt gezamenlijk onderzocht of de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (GGG) binnen de lokale coalitie Kansrijke Start ingebed kan worden.
Iedereen werkt en participeert eventueel met een steuntje in de rug.		In 2026 wordt er vanuit het nieuwe regionaal beleidsplan Volwasseneneducatie (AMRD), een lokaal plan voor de aanpak ‘Emmen telt mee met Taal’ geschreven.
		In 2026 starten we samen de regiodeal-partners met de uitvoering van het actieplan Basisvaardig op de werkvloer. Tijdens deze regiodealperiode, die loopt tot eind 2027, willen wij 200 werknemers scholen op het verhogen van basisvaardigheden.

<u>Toelichting afwijking doelen en prestaties</u>

We gebruiken het gedachtegoed van Sharon Stellaard, gepromoveerd op het Boemerangbeleid, om de uitvoering van het jeugdbeleid tegen het licht te houden en handelen daarnaar.

Bij de uitvoering van het jeugdbeleid wordt gewerkt vanuit de inzichten van Sharon Stellaard over boemerangbeleid. Deze inzichten worden actief betrokken bij beleidskeuzes en de verdere ontwikkeling van het jeugdbeleid. Het borgen van deze werkwijze binnen de organisatie vraagt echter een blijvende en continue inspanning. Gelet op deze voortdurende ontwikkelopgave is de voortgang op dit onderdeel als oranje beoordeeld.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-18.525	-19.338	-18.529	-809
Baten	6.299	6.892	6.940	-48
Saldo van baten en lasten	**-12.226**	**-12.446**	**-11.589**	**-856**
Stortingen in reserves	-5	-5	-5	0
Onttrekkingen aan reserves	146	146	146	0
Mutaties reserves	**141**	**141**	**141**	**0**
Totaal	**-12.085**	**-12.304**	**-11.448**	**-856**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Onroerendezaakbelasting scholen	**-110**	**0**	**-110**	**0**
Door de juridische overdracht van een aantal schoolgebouwen aan de schoolbesturen in 2025 worden de OZB-kosten niet langer rechtstreeks door de gemeente betaald. Deze kosten kunnen echter door de schoolbesturen bij de gemeente worden gedeclareerd. Hierdoor nemen de gemeentelijke lasten ten opzichte van voorgaande jaren toe.				
Totaal	**-110**	**0**	**-110**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	743	0	743	0
Budgetneutrale wijzigingen	223	0	223	0
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-48	48	0	0
Totaal overige mutaties	**919**	**48**	**966**	**0**

3.5 Bouwen, Wonen en Milieu

Trends en ontwikkelingen

Bouwen & Wonen
De woningbouwopgave blijft onverminderd groot. In de afgelopen jaren zijn in de gemeente Emmen bijna 2.000 woningen gerealiseerd, door onszelf, woningcorporaties, ontwikkelaars en CPO's. Tegelijkertijd blijft de vraag naar passende en betaalbare woningen groot. De komende jaren ligt de nadruk daarom niet alleen op het toevoegen van woningen, maar ook op het versnellen van woningbouwprojecten en het beter laten aansluiten van het woningbouwprogramma op de actuele en toekomstige woonbehoefte. Daarbij is extra aandacht voor starters, senioren en andere doelgroepen die op zoek zijn naar passende woonruimten in onze wijken en dorpen.

Per 1 juli 2026 is de Wet versterking regie volkshuisvesting in werking getreden. Met deze wet krijgt de overheid meer mogelijkheden om te sturen op hoeveel, waar en voor wie wordt gebouwd. De wet vraagt van gemeenten om de volkshuisvesting meer integraal en in samenhang met regionale en provinciale afspraken vorm te geven. We werken toe naar een verplicht Volkshuisvestingsprogramma en een huisvestingsverordening met onder meer afspraken over de huisvesting van urgent woningzoekenden (middels urgentieverordening) en andere aandachtsgroepen.

Integraal werken aan wijken en dorpen
De doorontwikkeling van de omgevingsvisie vraagt om een meer gebiedsgerichte, integrale werkwijze om in de Emmense samenleving aan te sluiten bij lopende vraagstukken. Dit komt ten goede aan efficiëntie en effectievere inzet van middelen en capaciteit. In het komende jaar leidt deze doorontwikkeling tot een andere werkwijze.

Energietransitie
Per 1 juli is een nieuw prioriteringssysteem van kracht geworden voor de toewijzing van capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Op voorstel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is binnen het landelijke prioriteringssysteem ruimte gecreëerd voor projecten die voorzien in maatschappelijke basisbehoeften, waaronder woningbouw en onderwijshuisvesting. De gemeenten werden geconfronteerd met het feit dat zij hier een incidentele coördinerende rol in gekregen. Dit proces en de rol van de gemeente was bij het opstellen van de begroting niet bekend. De importantie en impact van dit proces vraagt het nodige van de organisatie. Voor de inzet van personele capaciteit, automatisering, externe communicatie en juridische expertise. De kosten worden ten laste van het proces budget van programma Wonen geboekt. Door dit proces goed te doorlopen wordt de kans op een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk vergroot, maar is nog geen 100% zekerheid van een aansluiting.

Steeds meer (grote) gemeenten zijn in toenemende mate ontevreden over de gebrekkige wettelijke instrumenten om de energietransitie effectief en efficiënt uit te kunnen voeren en over hoe zij betrokken zijn bij de totstandkoming van de strategische keuzes van de netbeheerders. Een aantal grote gemeenten in het Enexis verzorgingsgebied, waaronder gemeente Emmen, hebben zich verenigd en bieden de netbeheerder ondersteuning in het uitwerken van hun strategisch plan en vragen daarbij om meer duidelijkheid en zekerheid over de planningen van de netbeheerder. Hiermee willen we bereiken dat de gemeentelijke invalshoeken niet ondergesneeuwd raken.

De gemeenten zetten steeds vaker de VNG in om hun betrokkenheid bij de ontwikkeling van nieuwe wetgeving te kunnen waarborgen. Er worden een aantal moties ingediend voor komende Algemene ledenvergadering van de VNG. Voor Emmen zijn twee moties van groot belang:

- Motie Omgevingsrechtelijk sturen op het energiesysteem (ORSE). Dit traject richt zich op de juridische en ruimtelijke verankering van de energietransitie binnen het stelsel van de Omgevingswet. Het traject heeft als doel om overheden (gemeenten, provincies en het Rijk) betere juridische instrumenten te geven om te sturen op de fysieke leefomgeving en de inrichting van het toekomstige energiesysteem.
- Motie Landelijke regie en uniforme ontsluiting van woning- en energiedata voor de energietransitie. In deze motie pleit voor het beschikbaar maken en waar nodig uniformeren van alle relevante datasets op het hoogst mogelijke detailniveau voor gemeenten, met inachtneming van privacywetgeving

Bodemdaling
In de afgelopen jaren is er in Emmen ervaring opgedaan met funderingsschade, mede veroorzaakt door bodemdaling. Emmen is nu als één van de zes koplopergebieden betrokken bij de Nationale Aanpak Funderingen (NAF). Voor een gebiedsgerichte leeraanpak (GLA) hebben we van het rijk met de meicirculaire €1.000.000 aan doeluitkering ontvangen. Op basis van een Plan van Aanpak (eind mei 2026 aangeleverd) hebben we een aanvullende doeluitkering van nog eens €1.000.000 toegezegd gekregen. Deze wordt in 2 termijnen uitgekeerd. De eerste €500.000 met de decembercirculaire 2026; de tweede €500.000 met de meicirculaire 2027. Met deze doeluitkering van €2.000.000 kunnen de ervaringen verder worden uitgebouwd en worden ingebracht om andere overheden te leren op welke wijze funderingsschade efficiënt en effectief kan worden opgepakt.

Stikstof en gewasbeschermingsmiddelen
In 2026 bleef de stikstofproblematiek een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. De mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningverlening waren sterk afhankelijk van de maatregelen van het Rijk en de provincie. Begin 2026 presenteerde het kabinet een omvangrijk maatregelenpakket. Vervolgens stelde de provincie Drenthe in juli 2026 het programma Toekomstgericht Landelijk Gebied Drenthe (TLGD) vast, gericht op het verminderen van stikstofuitstoot, natuurherstel en het weer mogelijk maken van vergunningverlening. De gemeente vervulde in deze periode een verbindende rol tussen lokale ondernemers, provincie en Rijk. Daarbij is intensief contact onderhouden met LTO Noord en de lokale LTO-afdelingen om ontwikkelingen te volgen, belangen te delen en betrokken partijen tijdig te informeren.

Ook de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen stond in 2026 nadrukkelijk in de belangstelling. De toenemende maatschappelijke en politieke aandacht voor dit onderwerp leidde tot vraagstukken rondom de combinatie van agrarisch grondgebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, in het bijzonder woningbouw.
Een belangrijke ontwikkeling was het sluiten van een landelijk convenant in juli 2026 over gewasbeschermingsmiddelen. Hierin is afgesproken te werken aan een uniform beleidskader voor de omgang met gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot gevoelige functies, zoals woningen. In afwachting van dit landelijke beleidskader heeft de gemeente onderzocht welke mogelijkheden de bestaande wet- en regelgeving biedt. Daarbij is steeds gezocht naar een zorgvuldige afweging tussen de belangen van de agrarische sector en andere maatschappelijke opgaven, waaronder woningbouw. Gedurende het jaar is hierover contact onderhouden met de lokale LTO-afdelingen en andere betrokken partijen.

Omgevingswet
We werken aan het herzien van het beperkte, tijdelijke Omgevingsplan en hadden gehoopt begin 2026 een eerste grote wijziging door te voeren op weg naar volledig herzien Omgevingsplan in 2030. Het betreffende gebied Emmerschans vraagt echter aanvullend archeologisch onderzoek op grond van nieuw beleid. Na uitvoering van dit onderzoek hopen we verder te kunnen en streven naar publicatie van het ontwerp eind 2026 /begin 2027. Het einddoel blijft vooralsnog staan.

De nieuwe Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H-strategie) voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving is gereed voor bestuurlijke besluitvorming. De strategie sluit aan op de Omgevingswet en geeft richting aan de uitvoering in de komende jaren. De focus ligt op integraal werken, vroegtijdige afstemming in het initiatievenproces en een verdere versterking van risico gestuurd werken. Daarnaast bevat de strategie concrete en meetbare doelstellingen voor sturing, monitoring en verantwoording. Met de vaststelling van deze strategie wordt het huidige VTH-beleidsplan vervangen.

Doelenboom
In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).
Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (🙂, 😐, ☹) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Door een integrale benadering van de woningbouwopgave en meer regie op de realisatie	🙂	We starten met een programmatische aanpak voor het realiseren van de ambities. Het programmac0ntract en het uitvoeringsplan geeft richting om de ambities te realiseren.

Doel		Prestatie
Meer regie op huisvesting van verschillende doelgroepen		We stellen een Volkshuisvestingsprogramma op.
		In regionaal verband stellen we een Urgentieverordening op.
		We wijzen twee locaties aan voor flexwoningen.
Toekomstbestendige wijken en dorpen met een woon- en leefomgeving van hoge kwaliteit, met voldoende betaalbare woningen die toekomstbestendig zijn en passen bij de vraag.		We stellen Woon- en Leefbaarheidsvisie(s) op.
		We werken de voorwaarden voor woningsplitsing en flexwonen op eigen erf uit om op te nemen in het Volkshuisvestingsprogramma.
Uitvoering wettelijke verplichtingen Omgevingswet		We starten na vaststelling Omgevingsvisie in 2026 de omgevingsprogramma's Volkshuisvesting, Geluid, Warmte en Duurzame Fysieke Leefomgeving op.
		We werken verder aan het herzien van het beperkte, tijdelijke Omgevingsplan zodat in 2030 een volledig Omgevingsplan beschikbaar is
Iedereen kan meedoen aan en meeprofiteren van (de opbrengsten van) de energietransitie.		We zetten een ondersteuningsstructuur op voor onze inwoners rond energiebesparing en verduurzaming. Het platform ‘Emmen geeft Energie’ is hiervoor de basis. We zetten hiervoor financiële regelingen in.
		Bij het windproject N34 dragen we zorg voor projectbegeleiding zodat we aan de opgelegde taakstelling windenergie kunnen gaan voldoen. Daarbij bewaken we dat participatie plaatsvindt.
In 2050 wordt alle energie die we gebruiken duurzaam opgewekt (in Emmen en ook buiten de gemeente) en het energiesysteem is daarvoor toegerust.		We faciliteren ruimtelijk en stedenbouwkundig het plaatsen van hoogspanning- en transformatorstations voor elektriciteit.
		Via energiehubs brengen we lokaal vraag en aanbod bij elkaar, om te beginnen op tuinbouwgebied Erica en bedrijventerreinen Bargermeer en De Tweeling.
		We ontwikkelen een Perspectiefnota Energie-infrastructuur voor de lange(re) termijn.
Emmen wordt water-robuust en klimaatbestendig door continu te werken aan wateroverlast knelpunten, actief om te gaan met de effecten van bodemdaling en het versterken van biodiversiteit.		Uitvoeren van de tweede stresstest uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de uitkomsten vertalen in beleid en aanpak communicatie.
		Opstellen implementatieplan water en bodem sturend.
Programmatisch uitvoering geven aan een integrale aanpak voor wijkvernieuwing, in samenwerking met inwoners en organisatie		We geven met onze coalitiepartners uitvoering aan het programma Bargeres Verrast!
		Uitvoeren van fysieke en sociale projecten en verder invulling geven aan de ingezette beweging van ‘voor de wijk’ naar ‘van de wijk’ waarbij we samen met bewoners en partners werken aan de toekomst van Angelslo.
Het zichtbaar en beleefbaar maken van het Emmens erfgoed waarbij we dit ook beschermen.		We geven uitvoering aan de Erfgoednota 2025 en de uitvoeringsagenda die hierin opgenomen is.
		We vernieuwen de erfgoedbeleidskaart.

Toelichting afwijking doelen en prestaties

We wijzen twee locaties aan voor flexwoningen

De aanwijzing van twee locaties voor flexwoningen is nog niet afgerond en is op dit moment geen prioriteit. Op dit moment wordt nog bezien of en op welke wijze hieraan een vervolg wordt gegeven.

We stellen Woon- en leefbaarheidsvisie(s) op

Door ontwikkelingen met betrekking tot wijkvisie/plannen in bredere zin in de organisatie wordt het opstellen van woon- en leefbaarheidsvisies anders opgepakt. Er wordt op dit moment gewerkt naar een andere aanpak ook in relatie tot uitvoering van omgevingsvisie, door dit lopende proces is er gekozen om nu geen woon- en leefbaarheidsvisies op te stellen.

Bij het windproject N34 dragen we zorg voor projectbegeleiding zodat we aan de opgelegde taakstelling windenergie kunnen gaan voldoen. Daarbij bewaken we dat participatie plaatsvindt

De ontwikkeling van het windpark langs de N34 bij Emmen ligt stil omdat Pure Energie vanwege veranderende marktomstandigheden uit het project is gestapt.

Uitvoeren van de tweede stresstest uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de uitkomsten vertalen in beleid en aanpak communicatie

Het uitvoeren van de tweede stresstest uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie is in gang gezet. In SNV-verband is een opdracht verleend aan bureau TAUW. Hoewel het goed mogelijk is dat de nieuwe stresstest eind 2026 is uitgevoerd, zal de vertaling naar beleid niet meer haalbaar zijn in 2026.

We geven met onze coalitiepartners uitvoering aan het programma Bargeres Verrast!

We geven met onze coalitiepartners uitvoering aan het programma Bargeres Verrast! De coalitiepartners zoals Lefier, Domesta, Sedna, Waterschap Vechtstromen en erkende overlegpartner Bargeres zijn geïnformeerd dat het programma Bargeres Verrast! in 2027 niet in de huidige vorm wordt voortgezet.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-64.788	-73.807	-73.466	-341
Baten	50.723	57.085	58.842	-1.757
Saldo van baten en lasten	**-14.065**	**-16.722**	**-14.624**	**-2.097**
Stortingen in reserves	-1.630	-1.706	-1.706	0
Onttrekkingen aan reserves	6.392	7.191	9.512	-2.321
Mutaties reserves	**4.762**	**5.485**	**7.806**	**-2.321**
Totaal	**-9.303**	**-11.236**	**-6.818**	**-4.418**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Begrotingswijziging ODD 2026	**-206**	**0**	**-206**	**0**
De Omgevingsdienst Drenthe heeft een begrotingswijziging voor de begroting 2026 aangeleverd. In de begrotingswijziging wordt de gemeentelijke bijdrage omhoog bijgesteld als gevolg van diverse (autonome) ontwikkelingen, zoals hogere ICT kosten, hogere loonkosten en het wegwerken van achterstanden. Als gevolg van deze ontwikkelingen neemt de bijdrage van Emmen voor de ODD met € 206.087 toe. Hiervoor is geen ruimte beschikbaar binnen het budget.				
Deels vrijvallen CDOKE gelden 2025	**0**	**87**	**87**	**0**
Een deel van de CDOKE gelden van 2025 vallen vrij ten gunste van het resultaat.				

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Extra inhuur vergunningverlening en legesproces	**-543**	**0**	**-543**	**0**
Verwachte overschrijding als gevolg van reeds aangegane verplichtingen voor tijdelijke inhuur ten behoeve van het wegwerken van achterstanden en het verbeteren van het legesproces.				
Hogere schoonmaakkosten	**-99**	**0**	**-99**	**0**
De schoonmaakkosten vallen hoger uit dan begroot als gevolg van gestegen contracttarieven. Hierdoor ontstaat een budgetoverschrijding op het beschikbare budget.				
Lagere inkomsten afvalstoffenheffing	**0**	**-200**	**-200**	**0**
Er is meer (tijdelijke) leegstand bij woningen dan waar bij de begroting rekening mee is gehouden. Dit veroorzaakt een nadeel op de baten afvalstoffenheffing.				
Lagere opbrengsten verhuur gebouwen	**0**	**-123**	**-123**	**0**
De verwachte opbrengsten uit verhuur zijn geactualiseerd op basis van de huidige bezettingsgraad van de verhuurde accommodaties en objecten. De verwachte opbrengst valt lager uit. Veranderingen in het aantal huurders leiden tot een afwijking ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.				
Productovereenkomst Area 2026	**-235**	**234**	**-1**	**0**
De productovereenkomst met Area valt voor 2026 duurder uit. De lastenstijging voor de lasten binnen programma 5 is vooral toe te wijzen aan autonome ontwikkelingen zoals CO2-heffing maar ook loon-en prijsstijgingen. Wanneer dit wordt afgezet tegen onze budgetten levert dit per saldo een tekort van € 204.653 op. Dit bestaat uit € 235.436 hogere lasten en € 30.783 hogere baten (milieustraat). Vanuit de afvalstoffenheffing kan maximaal € 151.008 worden onttrokken uit de voorziening, de voorziening is verder niet toereikend. Vanuit de voorziening riolering kan € 52.523 worden onttrokken om de toerekenbare kosten voor riolering volledig af te dekken. De onttrekkingen uit de voorzieningen geven samen met de hogere baten uit de milieustraat € 234.314 hogere baten. Binnen programma 5 geeft het saldo van de hogere baten en lasten een financieel effect van € 1.122 nadelig. Het betreft een klein nadeel omdat de dekking vanuit de voorzieningen volledig in programma 5 vallen, terwijl deze ook deels de lasten van Area uit programma 7 afdekken.				
Voordeel leges Omgevingswet	**0**	**1.212**	**1.212**	**0**
Door het wegwerken van achterstanden en het verwerken van incidentele bouwleges wordt een hogere opbrengst op de leges Omgevingswet verwacht.				
WLV's & Uitvoering beleid wonen	**275**	**0**	**275**	**0**
In lijn met de ontwikkeling van integraal, gebiedsgericht werken is besloten om in 2026 geen nieuwe Woon- en Leefbaarheidsvisies op te starten, maar deze ontwikkeling vanuit de vast te stellen omgevingsvisies op te pakken. Dit zal in 2027 worden opgepakt.				
Totaal	**-808**	**1.210**	**402**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	1.151	0	1.151	0
Budgetneutrale wijzigingen	189	-79	110	0
Resultaatneutrale wijzigingen	-230	625	2.716	2.321
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	40	0	40	0
Totaal overige mutaties	**1.149**	**547**	**1.696**	**2.321**

3.6 Inkomensondersteuning

Trends en ontwikkelingen

Er zijn geen relevante trends en ontwikkelingen voor beleidsprogramma 6.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (, ,) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Inwoners zijn financieel zelfredzaam.		We zetten samen met ketenpartners nadrukkelijk in op het voorkomen van armoede en schulden. Dit doen we onder andere door de doorontwikkeling van het Geldloket en inzet op Vroegsignalering. Het Geldloket is beschikbaar en herkenbaar voor inwoners, zowel fysiek als digitaal.
		In samenwerking met ketenpartners wordt ondersteuning en financiële educatie geboden dat aansluit bij de leefwereld van inwoners. Dit ondersteunt bij het versterken van financiële vaardigheden.
Inwoners kunnen betaalbaar, duurzaam wonen en hebben toegang tot betaalbare zorg.		Onze regelingen bieden financiële stabiliteit en snelle steun bij terugval. Regelingen zijn eenvoudig en toegankelijk, worden automatisch toegekend waar mogelijk, met het Geldloket als centraal ondersteuningspunt.
		Door een brede en effectieve inzet van Vroegsignalering worden inwoners met financiële zorgen eerder bereikt en ondersteund. De gedachte is dat problemen in andere leefgebieden dan minder vaak ontstaan en/of escaleren.
Iedereen werkt en participeert eventueel met een steuntje in de rug.		Inwoners krijgen via partners zoals Menso en EMCO-ondersteuning richting werk of onderwijs, waarbij de inzet van instrumenten, zoals loonkostensubsidie, bijdragen aan een stabiel en voorspelbaar inkomen.
		Inwoners met een kleine baan (een baan met weinig uren of een baan voor jongeren met een laag loon) of met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, worden ondersteund in hun weg naar werk of participatie. Hierbij ontvangen ze passende begeleiding met als doel minder afhankelijkheid van een uitkering.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-74.573	-77.366	-77.976	609
Baten	59.735	61.854	62.014	-161
Saldo van baten en lasten	**-14.838**	**-15.513**	**-15.961**	**449**
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-14.838**	**-15.513**	**-15.961**	**449**

Toelichting
In dit beleidsprogramma zijn geen autonome ontwikkelingen. Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Budgetneutrale wijzigingen	-385	0	-385	0
Resultaatneutrale wijzigingen	-106	106	0	0
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-119	55	-64	0
Totaal overige mutaties	**-609**	**161**	**-449**	**0**

3.7 Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer

Trends en ontwikkelingen

Kwaliteit wegenareaal
De gemeente werkt planmatig aan het terugdringen van onderhoudsachterstanden in het wegenareaal. Met gerichte investeringen via de projecten Reconstructie Wegen, het Deklagenprogramma en het uitvoeringsprogramma Onderhoud Werkt is de kwaliteit van het wegennet de afgelopen jaren verbeterd. Daarnaast is geïnvesteerd in de kwaliteit van de areaalgegevens, waardoor beter inzicht is ontstaan in de omvang van de onderhoudsopgave en onderhoudsmaatregelen gerichter kunnen worden gepland en uitgevoerd. Met deze verbeterde data is duidelijk geworden dat een structurele verhoging van het exploitatiebudget noodzakelijk is om de bereikte kwaliteitsverbetering te behouden en verdere achteruitgang van het areaal te voorkomen.

Overdracht stedelijk water
We hebben het voornemen uitgesproken voor een gefaseerde overdracht van beheer en onderhoud van stedelijk water aan waterschap Vechtstromen. Overdracht past bij landelijke afspraken (Bestuursakkoord Water), wet- en regelgeving (Omgevingswet en Waterschapswet) en de wens tot doelmatige en samenhangende taakverdeling. In samenwerking met het waterschap worden verschillende scenario's onderzocht en uitgewerkt. Als onderdeel hiervan laten we onder meer onderzoek doen naar baggerkwaliteit en -kwantiteit van de stedelijke waterlichamen. De scenario's zullen de basis vormen voor een definitief besluit.

Overname parkeerterrein Zuid
Op 8 januari 2026 heeft de rechtbank definitief bepaald dat Q-Park het parkeerterrein Zuid dient te verlaten. Hierdoor kan het parkeerterrein worden ondergebracht onder het gemeentelijk parkeerbeleid. Inmiddels zijn de slagbomen en betaalautomaten vervangen. De aanvullende eisen aan inrichting, beheer en onderhoud en mogelijke technische optimalisaties worden nog uitgewerkt.

Nedersaksenlijn
Met het vaststellen van de strategische visie op de spoorzone heeft de raad de kaders vastgesteld waarbinnen de gemeente de gebiedsontwikkeling van de Nedersaksenlijn wil oppakken. Dit wordt nu uitgewerkt in een presentabel document. De projectdirectie van de regionale gebiedsontwikkeling Nedersaksenlijn is sinds deze zomer gehuisvest in een pand aan de Stationsstraat te Emmen. In de MIRT Verkenning (het 'spoorse deel') zijn alle mogelijke tracés in kaart gebracht. In de zogenaamde zeef nul (september 2026) wordt besloten welke tracés nader onderzocht worden en welke niet.

Mobiliteitsvisie 2040 en Rekenkameronderzoek Parkeerbeleid
Op 28 mei 2026 heeft de gemeenteraad de Mobiliteitsvisie 2040 en het Rekenkameronderzoek naar het parkeerbeleid vastgesteld. Momenteel wordt de Mobiliteitsvisie uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en een nieuw parkeerbeleid, waarbij de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport worden meegenomen.
De vaststelling van de Mobiliteitsvisie heeft na de verkiezingen plaatsgevonden zodat zowel de Mobiliteitsvisie als de Omgevingsvisie binnen dezelfde raadsperiode konden worden behandeld. Als gevolg van deze verschuiving wordt het uitvoeringsprogramma naar verwachting niet meer in 2026 afgerond, maar in het eerste kwartaal van 2027.

Doelenboom
In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (, ,) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
De leefomgeving is groen, biodivers en klimaatbestendig		We voegen meer bomen en groen toe in projecten en aan versteende ruimtes.
		We wijzen groenstroken aan voor ecologisch beheer en creëren ruimte voor het (tijdelijk) bergen van hemelwater.
De leefomgeving is gezond en veilig met gelijke toegang voor iedereen		We creëren (informele) plekken om te spelen, te bewegen of te recreëren.

Doel		Prestatie
		We maken meer ruimte voor fietsers en voetgangers .
		We verbeteren locaties met een hoog ongevalsrisico.
Leefbare, vitale en aantrekkelijke wijk- en dorpscentra.		We ondersteunen met het Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken initiatieven om een aantrekkelijk woon- en leefklimaat in dorpen en wijken in stand te houden en waar nodig te herstellen.
Veilige en aantrekkelijke fysieke voorzieningen en waardige en uitnodigende herdenkplaatsen voor nabestaanden.		We stellen een beleidsnota 'Onderhoud wegen en paden' op ter invulling van het aangenomen amendement van 25 september 2025.
		We onderhouden onze wegen, kunstwerken, speelplaatsen, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en verwijssystemen kwalitatief voldoende.
		We onderhouden begraafplaatsen kwalitatief goed en stemmen begraafplaatsen af op een brede gebruiksfunctie.
De Nedersaksenlijn versterkt onze bereikbaarheid – stations worden motoren van gezonde verstedelijking.		We borgen de inpassing van de Nedersaksenlijn (MIRT-verkenning).
		We maken stationsgebieden comfortabel en goed bereikbaar.
Meer verplaatsingen te voet, te fiets en met OV. Plek voor de auto waar nodig		We bevorderen fietsgebruik en breiden het (regionaal) fietsnetwerk uit.
		We brengen vraag en aanbod van parkeerplaatsen in balans.
Vergroten flexibiliteit van het mobiliteitssysteem met meer bewegingsvrijheid en keuzevrijheid.		We bevorderen ketenmobiliteit met voldoende fietsenstallingen bij OV-haltes en door de beschikbaarheid van deelvoertuigen te vergroten.
		We ontwikkelen en verbeteren mobiliteitshubs.
Logistiek is duurzaam en toekomstbestendig.		We faciliteren het tanken of laden van schone brandstoffen.
		We vergroten het bewustzijn van logistieke ondernemers over de noodzaak van brandstoffentransitie om hen beter voor te bereiden op toekomstige veranderingen (vrachtwagenheffingen, stijgende kosten door accijnzen of niet anticiperen op het tijdig aanvragen van netcapaciteit voor laadinfrastructuur).

Toelichting afwijking doelen en prestaties

 We stellen een beleidsnota 'Onderhoud wegen en paden' op ter invulling van het aangenomen amendement van 25 september 2025.

De oplevering van de beleidsnota Onderhoud wegen en paden is vertraagd, omdat eerst een inhoudelijke discussie over het gewenste kwaliteitsniveau van wegen en paden wordt gevoerd. Hiervoor vinden dit najaar een expertmeeting en een raadsverkenning plaats. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor de beleidsnota.

 We ontwikkelen en verbeteren mobiliteitshubs.

Bij de vier bestaande hubs in de gemeente hebben zich geen nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. De realisatie van aanvullende hubs is gekoppeld aan het nog vast te stellen uitvoeringsprogramma van de Mobiliteitsvisie 2040.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-43.463	-46.102	-45.346	-756
Baten	6.531	7.206	7.770	-564
Saldo van baten en lasten	**-36.932**	**-38.896**	**-37.576**	**-1.320**
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	48	461	552	-91
Mutaties reserves	**48**	**461**	**552**	**-91**
Totaal	**-36.884**	**-38.435**	**-37.024**	**-1.411**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Actualisatie parkeerexploitatie 2026	**-71**	**564**	**493**	**0**

Op basis van de actuele realisatiecijfers en prognoses worden de parkeeropbrengsten voor 2026 naar boven bijgesteld. Deze actualisatie omvat zowel de opbrengsten als de hiermee samenhangende lasten binnen de parkeerexploitatie, waaronder de effecten van P-Zuid. Ook de vervallende erfpachtopbrengsten van P-Zuid zijn hierin verwerkt. Hiermee wordt de exploitatie in lijn gebracht met de meest recente inzichten.

Productovereenkomst Area 2026	**-382**	**0**	**-382**	**0**

De productovereenkomst met Area valt voor 2026 duurder uit (zie ook programma 5 – PO Area). De lastenstijging binnen programma 7 is vooral toe te wijzen aan autonome ontwikkelingen zoals gladheidsbestrijding, maar ook loon-en prijsstijgingen. Voor gladheidsbestrijding betekent dit een verhoging van de vaste kosten met € 348.474. Deze kostenstijging bestaat vooral uit een hogere consignatievergoeding (€ 90.000) door de aanpassing van de inzetperiode volgens de vernieuwde CROW-richtlijnen. Ook zijn er hogere kosten voor het gladheidsmateriaal (€ 121.000) door aanpassing van de strooiroutes. Volgens de CROW-richtlijn is een vereiste medewerkers-training (SDW) vereist ad € 75.000. Het overige deel van de stijging betreft cao-stijging en een procentuele opslag voor overheadkosten.

Wanneer dit wordt afgezet tegen onze budgetten levert dit een tekort van € 382.209 op. Onderdelen zoals plaagdierbestrijding en gladheidsbestrijding worden niet toegerekend aan een heffing, de stijging op die onderdelen leiden direct tot een tekort.

Totaal	**-453**	**564**	**111**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	1.285	0	1.285	0
Budgetneutrale wijzigingen	-76	0	-76	0
Resultaatneutrale wijzigingen	0	0	91	91
Totaal overige mutaties	**1.209**	**0**	**1.209**	**91**

3.8 Sport en Cultuur

Trends en ontwikkelingen

ATLAS Theater
Het bij BERAP 2026-I genoemde onderzoek naar de mogelijkheden voor een verbouwing van de entree van het ATLAS theater bevindt zich in de afrondende fase. Een rapport hierover wordt in het vierde kwartaal van dit jaar aan het college voorgelegd.

Opening DIEP
Eind september 2026 opent DIEP haar deuren op de nieuwe locatie, het Biochron. Vanaf 26 september is het publiek welkom om de gratis toegankelijke tentoonstellingen te bezoeken of deel te nemen aan de activiteiten op het gebied van kunst- en cultuureducatie.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (, ,) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Iedereen de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan natuurlijk en sportief bewegen om een bijdrage te leveren aan een gezonde samenleving.		We werken samen met Drenthe College. Onderwijsopdrachten van leerlingen worden uitgevoerd in drie gebieden (gebiedsleren).
		We ondersteunen vrijwilligersorganisaties in het sportieve domein en helpen hen bij specifieke vragen.
		We dragen bij aan de integrale aanpak Brede SPUK/ GALA op het thema 'van ziekte en zorg naar gedrag en gezondheid' (preventie).
		De Kadernota sportief bewegen is naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek herijkt.
De sport- en zwemvoorzieningen in de dorpen en wijken zijn duurzaam, exploitabel, functioneel, toegankelijk en eigentijds voor nu en in de toekomst en hebben tevreden gebruikers.		Ons sportvastgoed, sportparken en overdekte zwembaden worden toekomstbestendig. Ontwikkelingen op het gebied van Robotisering en Digitalisering worden hierin meegenomen
		We houden de sport- en zwemvoorzieningen in de dorpen en wijken in stand.
		De stichting sporthallen en openluchtzwembaden worden geholpen hun exploitatie op orde te krijgen en te houden.
In Emmen hebben we een divers cultuuraanbod dat dichtbij en bereikbaar is voor alle inwoners en een sterke en gezonde culturele infrastructuur.		Opening DIEP Rensenpark, Biochron
		Versterking van de museale voorzieningen.
		Uitvoering geven aan de subsidieregelingen voor cultuur.
		Behouden en ontwikkelen van samenwerkingsverbanden op lokaal, provinciaal en noordelijk niveau (Emmense culturele partners, VDG en We the North).
Kunst, cultuur en erfgoed leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken, de leefbaarheid en de economie van Emmen.		Zichtbaarheid en beleefbaarheid van cultureel erfgoed rond Van Gogh en het Veen blijven stimuleren.
		Er wordt uitvoering gegeven aan de cultuurnota 'Het verhaal van Emmen' 2025-2028
Inwoners van Emmen weten Facet te vinden in hun culturele en maatschappelijke ontwikkeling.		Facet ontwikkelt zich verder als maatschappelijk-educatieve bibliotheek.
		Er wordt uitvoering gegeven aan het huisvestingstraject van Facet.

Doel		Prestatie
In Emmen hebben we een rijk en gevarieerd cultuuraanbod passend bij de schaalsprong.	☺	Een overzicht maken van (ontbrekende) culturele voorzieningen horend bij een schaalsprong.
	☺	Het verder inzichtelijk maken welke (potentiële) doelgroepen te onderscheiden zijn zodat culturele instellingen hier beter op in kunnen spelen.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-28.173	-28.333	-28.359	26
Baten	4.849	4.276	4.356	-80
Saldo van baten en lasten	**-23.324**	**-24.056**	**-24.003**	**-54**
Stortingen in reserves	-12	-12	-12	0
Onttrekkingen aan reserves	2.461	2.461	2.461	0
Mutaties reserves	**2.449**	**2.449**	**2.449**	**0**
Totaal	**-20.874**	**-21.607**	**-21.553**	**-54**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Inruilwaarde maaimachine	**0**	**80**	**80**	**0**
Er wordt een maaimachine ingeruild voor een nieuwe machine. De inruil leidt tot een incidentele opbrengst, welke geboekt wordt als een incidentele baat.				
Kosten van gymzalen	**-70**	**0**	**-70**	**0**
De schoonmaakkosten van de gymzalen worden betaald door de gemeente. De begroting wordt op dit onderdeel niet geïndexeerd, terwijl de in rekening gebrachte kosten wel geïndexeerd zijn.				
Leerlingenvervoer	**-94**	**0**	**-94**	**0**
Leerlingenvervoer wordt vanuit Sport betaald wanneer de gymlokalen 1,5 kilometer van de scholen verwijderd zijn. Dit is een wettelijke verplichting voor de gemeente. De sporthal voor de leerlingen zou afgerond zijn, maar dit is nog niet gerealiseerd. Hierdoor blijven de kosten nog doorlopen.				
Totaal	**-164**	**80**	**-84**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	653	0	653	0
Budgetneutrale wijzigingen	-377	0	-377	0
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-138	0	-138	0
Totaal overige mutaties	**138**	**0**	**138**	**0**

3.9 Sociaal Domein

Trends en ontwikkelingen

Wmo schoonmaakondersteuning en begeleiding
Het aantal indicaties voor schoonmaakondersteuning en begeleiding is sterker gestegen dan verwacht. De groei bedraagt momenteel 105 extra indicaties voor schoonmaakondersteuning (+2%) en 87 extra indicaties voor begeleiding (+9%). Deze toename op begeleiding doet zich met name voor onder jongvolwassenen en inwoners die langdurig afhankelijk zijn van begeleiding. Aan deze ontwikkeling liggen verschillende oorzaken ten grondslag: Inwoners met complexe problematiek wonen langer zelfstandig thuis, waardoor meer begeleiding nodig is. Daarnaast leiden wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) ertoe dat tijdelijk begeleiding wordt ingezet om escalatie van problematiek te voorkomen. Ook blijft de uitstroom uit Begeleid Wonen achter, waardoor inwoners langer gebruikmaken van begeleiding en de vraag naar ondersteuning verder toeneemt. Naast de volumegroei is sprake van hogere kosten als gevolg van indexatie. In de begroting is uitgegaan van een loon- en prijsstijging van 3%, terwijl de daadwerkelijke indexatie voor 2026 uitkomt op 4%.

Jeugdhulp
We zien gedurende 2026 dat de verwachte kostenstijging van € 10.504.000 vermeld in bestuursrapportage I 2026 naar alle waarschijnlijkheid gerealiseerd gaat worden. De kosten voor Jeugdhulp stijgen met ongeveer 9,6% ten opzichte van de cijfers van 2025. Het grootste deel van de stijging wordt veroorzaakt door de stijging in de tarieven. We moeten reële tarieven betalen aan aanbieders door de algemene maatregel van bestuur. De tarieven komen voort uit een objectieve kostprijsberekening. Ook de kosten voor de opgaven die in de regio zijn belegd vallen hoger uit. De Jeugdhulpregio Drenthe heeft daarom de voorschotten verhoogd. Deze verhoging staat los van de oprichting van de GR Jeugdhulpregio Drenthe, hiervoor gaan we pas in 2027 betalen. Landelijk zien we een steeds grotere verstopping van de keten van jeugdzorg. Uitstroom naar WLZ of Beschermd Wonen is lastiger omdat ook daar doorstroom stagneert, waardoor jeugdigen langer zorg krijgen vanuit Jeugdzorg. Casussen binnen de Jeugdzorg worden complexer, duren langer en kosten meer geld. Voor de 1% meest kostbare casussen betalen we op jaarbasis € 7,5 miljoen. Dit is ruim 12% van de volledige uitgaven.

Ook dit jaar hebben we ingezet op preventieve inzet zoals Steunouders, Home-Start en Moeders van Emmen. Daarnaast draagt het werken vanuit een gedeelde Verklarende Analyse als werkwijze bij aan het beperken van de instroom, omdat inzichtelijk wordt dat de oorzaak en de oplossing niet altijd bij het kind liggen. Anders gezegd: een individuele jeugdhulpbeschikking is vaak niet passend, omdat zowel de oorzaak als de oplossing doorgaans gelegen zijn in de context (leefomgeving) waarin het kind opgroeit en onderwijs volgt.

Aanvullend hierop hebben we in 2026 aandacht voor de Cliënt Gebonden Overeenkomsten en de kosten die hiermee gemaakt worden. We streven ernaar om het aantal Cliënt Gebonden Overeenkomsten en de bijbehorende kosten terug te dringen. Dit is een intensief en soms bijna onmogelijk proces, omdat we kinderen ook niet aan hun lot kunnen overlaten.

Ook binnen het preventieve veld zetten we verdere stappen. Met het aanstellen van de coördinatoren voor de brede school en het herijken van het programma verwachten we een betere aansluiting tussen het aanbod in de brede school en de te bereiken doelgroep. Daarbij is één van de doelen van de brede school het versterken van de pedagogische basis rondom kinderen en gezinnen. We verwachten hierdoor dat minder (respijt)jeugdzorg hoeft te worden ingezet. Daarnaast betrekken we inwoners bij het opstellen van het programma en het faciliteren en uitvoeren van de activiteiten.

Om deze preventieve inzet verder te versterken, zorgen we er ook voor dat verwijzers beter op de hoogte zijn van de activiteiten in de regio, zodat zij hier in hun verwijzingen gebruik van kunnen maken.

Doelenboom

In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).

Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (, ,) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Inwoners ervaren veiligheid in eigen huis		We zetten in op Stevige Lokale Teams, dit moet ervoor zorgen dat problemen eerder en beter in beeld zijn en we strakker regie voeren op behandeling en begeleiding.
Inwoners kunnen meedoen		We voeren regie op het ontwikkelen van het werken in gebiedsnetwerken gericht op het samenwerken van uitvoeringspartners aan het versterken van de sociale basis en samenkracht (collectieve vraag).
		We werken in twee pilots aan co-creatie met inwoners. Dit doen we in Emmermeer en Zwartemeer.
Inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid		We implementeren of doorontwikkelen de ketenaanpakken Kansrijke Start, Kind naar Gezonder Gewicht, Gecombineerde Leefstijl Interventie, Welzijn op recept en valpreventie.
		Middels de werkwijze data, duiden, dialoog en doen versterken we de bestaande aanpakken op sport, bewegen, cultuur gezondheid en sociale basis en verbinden dit met de volgende fase van de gebiedsnetwerken waarin focus ligt op leefbaarheid en samenkracht.
Inwoners kunnen zo veel en zo lang mogelijk thuis wonen		We geven uitvoering aan de bij inwoners en organisaties opgehaalde behoeften rondom mantelzorgondersteuning in de gemeente Emmen.
Inwoners voelen zich prettig en veilig in de eigen leefomgeving		We geven uitvoering aan de regionale woonzorgvisie en de afspraken die gemaakt zijn in het regionale woonzorgakkoord.
Kinderen en jeugdigen groeien gezond en veilig op		We ontwikkelen als partner van de Jeugdhulpregio Drenthe mee aan de gezamenlijke Regionale inkoopagenda Drenthe, voor een goede regionale samenwerking voor de inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
Iedereen werkt en participeert eventueel met een steuntje in de rug		We hebben een gezamenlijk instrument om op het gebied van de Wmo en de Participatiewet maatschappelijke participatie mogelijk te maken. Hiermee maken we het schakelen tussen voorzieningen en trajecten voor deze inwoners gemakkelijker.
		Jongeren worden optimaal ondersteund bij overgang van school naar werk

<u>Toelichting afwijking doelen en prestaties</u>

 We zetten in op Stevige Lokale Teams, dit moet ervoor zorgen dat problemen eerder en beter in beeld zijn en we strakker regie voeren op behandeling en begeleiding

De stevige lokale teams zijn in ontwikkeling. Stichting de Toegang heeft een opdracht voor de 'verkenning stevige lokale gebiedsteams en domeinloze dienstverlening'. Nadat deze is afgerond zal de definitieve opdracht voor de inrichting van de stevige lokale teams worden vastgesteld.

We voeren regie op het ontwikkelen van het werken in gebiedsnetwerken gericht op het samenwerken van uitvoeringspartners aan het versterken van de sociale basis en samenkracht (collectieve vraag).

We voeren regie op het ontwikkelen van het werken in gebiedsnetwerken gericht op het samenwerken van uitvoeringspartners, maar de focus ligt nog op het samenwerken rondom individuele casuïstiek aan de casustafels en nog niet op het versterken van de sociale basis en samenkracht (collectieve vraag). De reden is dat de casustafels meer tijd vragen.

Middels de werkwijze data, duiden, dialoog en doen versterken we de bestaande aanpakken op sport, bewegen, cultuur gezondheid en sociale basis en verbinden dit met de volgende fase van de gebiedsnetwerken waarin focus ligt op leefbaarheid en samenkracht

Deze prestatie is uit twee onderdelen opgebouwd: de werkwijze data, duiden, dialoog en doen versterken is behaald, maar de verbinding van de volgende fase van gebiedsnetwerken is nog niet mogelijk omdat deze nog niet gestart is.

We ontwikkelen als partner van de Jeugdhulpregio Drenthe mee aan de gezamenlijke Regionale inkoopagenda Drenthe, voor een goede regionale samenwerking voor de inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp

De geplande inkoopprocedure voor de GI's is door gebrek aan capaciteit bij gemeenten vertraagd en de ontwikkelingen in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De huidige contracten zijn verlengd tot 1 januari 2028. Ook de inkoop voor de crisisproducten heeft 3 maanden vertraging. Deze contracten zijn per 1 januari 2027opgezegd. Het Prestatiemanagementteam Zuid Jeugd zal zorgdragen voor overbruggingscontracten.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-211.451	-228.462	-236.110	7.648
Baten	21.776	27.317	28.575	-1.258
Saldo van baten en lasten	**-189.675**	**-201.146**	**-207.535**	**6.390**
Stortingen in reserves	-21	-1.191	-1.191	0
Onttrekkingen aan reserves	139	2.295	2.555	-260
Mutaties reserves	**118**	**1.104**	**1.364**	**-260**
Totaal	**-189.558**	**-200.042**	**-206.171**	**6.129**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Bijstellen begroting 2026 Emco	**390**	**0**	**390**	**0**

In de Begroting 2026 meldt EMCO dat het begrotingstekort voor 2026 € 1.214.800 lager uitvalt dan vooraf ingeschat. Voor Emmen betekent dit een voordeel van € 390.196 in onze begroting 2026. Conform het voorstel rondom de gemeenschappelijke regelingen wordt dit verwerkt bij Berap-II 2026. Het verbeterde resultaat wordt voor een groot deel veroorzaakt door hogere rijksbijdragen voor de Wet Sociale Werkvoorziening.

Bijstelling budget huishoudelijke hulp en gebiedsbudgetten	**-600**	**0**	**-600**	**0**

Uit een analyse van de gerealiseerde aantallen over 2025 blijkt dat de werkelijke aantallen hoger zijn geweest dan waarmee eerder in de vergoeding rekening is gehouden. Dit leidt, naast een reeds uitgevoerde nabetaling, tot een aanvullende nabetaling van € 300.000. Op basis van de geactualiseerde aantallen wordt voor 2026 eveneens een nadeel van € 300.000 verwacht. Dit nadeel wordt veroorzaakt door hogere volumes en prijsontwikkelingen.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Bijstelling Jeugdhulp 2026	**-5.671**	**0**	**-5.671**	**0**

Op basis van de geactualiseerde prognose voor 2026 wordt binnen de jeugdhulp een tekort van € 5,7 miljoen verwacht ten opzichte van het beschikbare budget. Dit tekort wordt voor € 2,8 miljoen veroorzaakt doordat de geraamde besparing uit de Hervormingsagenda Jeugd niet wordt gerealiseerd. Daarnaast wordt binnen de jeugdhulp een aanvullend tekort van € 2,9 miljoen verwacht als gevolg van een toenemende complexiteit van de zorgvraag en prijsontwikkelingen binnen de jeugdhulp.

Mantelzorgcompliment	**100**	**0**	**100**	**0**

Uit de realisatiecijfers blijkt dat minder mantelzorgcomplimenten worden aangevraagd dan eerder verwacht. Daardoor wordt een deel van het beschikbare budget dit jaar naar verwachting niet gebruikt.

Dit verwachte voordeel nemen we op in deze bestuursrapportage. Het mantelzorgbeleid en de hoogte van het mantelzorgcompliment blijven ongewijzigd. Hierdoor merken mantelzorgers niets van deze aanpassing.

Verhoging bijdrage Jeugd Hulp Regio Drenthe	**-203**	**-61**	**-264**	**0**

De bijdrage van de gemeente Emmen aan het samenwerkingsverband Jeugdhulp Regio Drenthe (straks JHRD) voor het jaar 2026 en verder, neemt toe als gevolg van de stijgende uitgaven voor regionale taken (spoed voor jeugd/ JB Noord/Regioteam). Dit staat los van de vorming van de gemeenschappelijke regeling.

Vrijval budget Landelijke Vreemdelingen Voorziening	**175**	**0**	**175**	**0**

Het jaar 2025 was het laatste jaar waarin de gemeente Emmen geparticipeerd heeft in de Bed- Bad en Broodgelden. De begroting 2026 en meerjarig kan nu vrijvallen

Totaal	**-5.808**	**-61**	**-5.869**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	20	0	20	0
Budgetneutrale wijzigingen	-294	18	-276	0
Resultaatneutrale wijzigingen	-1.522	1.301	0	220
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-45	0	-5	40
Totaal overige mutaties	**-1.840**	**1.319**	**-521**	**260**

3.10 Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen

Trends en ontwikkelingen

Toekomstbestendige en financieel beheersbare organisatie
De gemeente staat voor grote maatschappelijke opgaven, terwijl de financiële ruimte en uitvoeringscapaciteit onder druk staan. Stijgende kosten, demografische ontwikkelingen, krapte op de arbeidsmarkt en onzekerheden in het gemeentefonds vragen om scherpe keuzes. Tegelijkertijd vragen ontwikkelingen binnen onder meer het sociaal domein, klimaat en digitalisering blijvend om inzet en middelen. Ook de groeiambitie van Emmen en de daarmee samenhangende woningbouwopgave leiden tot uitbreiding van stad en dorpen en een toenemend beroep op voorzieningen, dienstverlening en uitvoeringskracht. Dit vraagt om een organisatie die kan meegroeien waar dat nodig is en tegelijkertijd slimmer en doelmatiger werkt.

Vanuit de concernbrede ontwikkelprincipes *Verbinden, Verslimmen, Versterken en Verscherpen* (4V's) werken we aan een wendbare en toekomstbestendige organisatie. We zoeken samenwerking waar dat meerwaarde biedt, benutten digitalisering, data en technologie om slimmer te werken en investeren daarbij in digitale en datavaardigheid. Nieuwe technologie, waaronder AI, vraagt daarbij om bewuste keuzes over toepassing, toegevoegde waarde, risico's en de kennis en capaciteit die we als organisatie nodig hebben. Dit vraagt niet alleen om passende voorzieningen, maar ook om medewerkers die digitaal- en datavaardig zijn en ontwikkelingen verantwoord kunnen toepassen in hun werk. Een betrouwbare informatiehuishouding en kwalitatief goede data zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Slimme inwinning, borging van kwaliteit en gezamenlijk gebruik van gegevens dragen bij aan betere dienstverlening, sturing en besluitvorming.

De financiële vooruitzichten vragen om maatregelen om toe te werken naar een structureel financieel gezonde begroting. De uitwerking van ombuigingsmaatregelen staat daarbij naast het beheersen van kosten en het doelmatig inzetten van capaciteit en middelen. Tegelijk versterken we onze sturing en beheersing, met aandacht voor risico's zoals prijsstijgingen, personeelstekorten, cyberdreigingen, digitale continuïteit en afhankelijkheid van externe partijen. Daarmee richten we ons niet alleen op financiële beheersbaarheid, maar ook op de continuïteit en weerbaarheid van de organisatie.

Via integraal portfoliomanagement worden opgaven, investeringen, capaciteit en middelen in samenhang afgewogen. Zo ontstaat meer grip op prioriteiten en uitvoerbaarheid en kunnen middelen gericht worden ingezet waar deze de meeste maatschappelijke waarde toevoegen. Niet alles kan tegelijkertijd: de financiële opgave, beschikbare capaciteit en groeiambitie vragen om bewuste keuzes en prioritering. De 4V's geven richting aan deze ontwikkeling naar een financieel gezonde, doelmatige, wendbare en weerbare organisatie die klaar is voor de opgaven van de toekomst.

Aantrekkelijke werkgever en vitale medewerkers
De gemeente Emmen zet in op aantrekkelijk werkgeverschap als onderdeel van de strategische personeelsplanning (SPP). In een context van structurele arbeidsmarktkrapte, toenemende maatschappelijke opgaven en financiële uitdagingen is het noodzakelijk gericht te sturen op personele capaciteit, kwaliteit en toekomstbestendigheid. Om de uitvoeringskracht van de organisatie te borgen en de afhankelijkheid van externe inhuur te beperken, wordt geïnvesteerd in talentontwikkeling, duurzame kennisborging en de strategische inzet van medewerkers.

Het verslimmen van werk is daarbij onmisbaar. Met vermindering van regeldruk worden medewerkers effectiever ondersteund en kan de organisatie haar dienstverlening ook binnen de beschikbare financiële kaders op peil houden. Het vitaliteitsbeleid draagt, als belangrijk onderdeel, bij in de totstandkoming van de SPP. Door te investeren in de fysieke, mentale en professionele vitaliteit van medewerkers wordt de duurzame inzetbaarheid vergroot en wordt bijgedragen aan een effectieve en toekomstbestendige bedrijfsvoering. De verdere implementatie van het in 2025 vastgestelde vitaliteitsbeleid ondersteunt een grotere betrokkenheid en meer veranderkracht. Hiermee zijn we beter in staat om de opgaven te realiseren en de druk van een krappe arbeidsmarkt op te vangen.

Het vitaliteitsbeleid is ook bedoeld om het ziekteverzuim te verlagen. De stijging van eind 2025 is in 2026 voortgezet. We zitten nu met ons verzuim op het landelijke gemiddelde (6,5%). Het nog beter inzetten van dit beleid vraagt de komende maanden extra aandacht.

Samen werken aan een slimme, veilige en betrouwbare digitale overheid
De voortgaande digitalisering van de samenleving leidt tot hogere verwachtingen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners ten aanzien van de dienstverlening van de overheid. De gemeente Emmen werkt daarom, samen met de gemeenten Coevorden en Borger-Odoorn (BOCE) en betrokken partnerorganisaties, aan een toekomstbestendige, betrouwbare en veilige digitale informatievoorziening. De uitvoering vindt plaats binnen de kaders van de visie op informatisering en sluit aan op actuele wet- en regelgeving, waaronder de AVG, NIS2 en de Europese AI-verordening.

Door de verdere ontwikkeling van het deeldomein Digitalisering en Innovatie wordt de samenhang versterkt tussen datagedreven werken, digitale dienstverlening, informatievoorziening en maatschappelijke opgaven. Hierdoor kan de organisatie efficiënter werken, beter sturen op basis van data en de uitvoeringskracht vergroten.

Tegelijkertijd nemen de risico's op het gebied van cybercriminaliteit en digitale afhankelijkheid toe. Verstoringen van digitale processen, datalekken en uitval van dienstverlening kunnen directe gevolgen hebben voor inwoners, ondernemers en de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening. Daarom wordt blijvend geïnvesteerd in digitale weerbaarheid, informatiebeveiliging, privacybescherming en risicobeheersing. Daarnaast werkt de gemeente aan een verantwoorde inzet van kunstmatige intelligentie (AI) en nieuwe technologieën. In dat kader is een vervolgtraject Ethiek en Technologie gestart, inclusief de ontwikkeling van een waardenkaart. Deze waardenkaart wordt aan de gemeenteraad voorgelegd en biedt bestuurlijke kaders voor een zorgvuldige, transparante en maatschappelijk verantwoorde toepassing van technologie, data en AI binnen de gemeente.

Doelenboom
In de navolgende doelenboom is voor dit programma schematisch de relatie weergegeven tussen de doelen (wat willen we bereiken) en de prestaties (wat gaan we daarvoor doen).
Bij de prestaties en de prestatie-indicatoren (🙂, 😐, ☹) is aangegeven in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Doel		Prestatie
Onze organisatie is wendbaar, staat dicht bij de inwoners, sluit goed aan op de relevante maatschappelijke vraagstukken en is kwalitatief en kwantitatief op sterkte.	🙂	Wij zijn actief op de arbeidsmarkt. Bij werving en selectie gaan we actief op zoek naar een gekwalificeerde medewerker of iemand die op korte termijn dat niveau kan behalen. Zo kunnen we onze doelen realiseren.
	🙂	We bieden een volledig opleidings- en ontwikkelprogramma aan. Zowel onze huidige als onze nieuwe medewerkers kunnen de benodigde kennis en vaardigheden daarmee opdoen.
De organisatie beschikt over het vermogen om zich flexibel en wendbaar aan te passen aan technologische innovaties, waaronder AI, Digital Twin, Virtual Reality en RPA, en deze effectief te integreren in haar processen.	🙂	Het bevorderen van digitaal denken en doen stelt ons in staat om innovatieve technologieën zoals AI en Digital Twin effectief te integreren. Hierbij staat het ethisch normenkader centraal.
We vergroten de robuustheid van onze ICT-voorzieningen en beperken strategisch onze afhankelijkheid van externe partijen, in het licht van actuele geopolitieke ontwikkelingen.	🙂	De bestaande afhankelijkheid houden wij beheersbaar via landelijke samenwerking (VNG, IBD) en we volgen nauwlettend de ontwikkelingen op de markt en in wetgeving .
	🙂	We investeren in weerbaarheid, exitstrategieën en risicobeheersing (onder andere door de prioritering op Bedrijfscontinuïteitsmanagement) en onderzoeken alternatieven voor bestaande partnerships.

Doel		Prestatie
De inzet van AI-technologie en Digital Twin draagt bij aan datagedreven besluitvorming en het verbeteren van ruimtelijke en maatschappelijke opgaven.		AI-technologie wordt ingezet ter ondersteuning en kwaliteitsborging van de jaarlijkse WOZ-taxaties. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre AI kan bijdragen aan het verbeteren van mutatieherkenning op basis van luchtfoto's.
		Met behulp van Digital Twin wordt de leefomgeving van de gemeente Emmen driedimensionaal in kaart gebracht. Deze technologie maakt het mogelijk om ruimtelijke veranderingen als gevolg van beleidskeuzes en ontwikkelingen visueel te simuleren. Door het uitvoeren van scenarioanalyses en tests binnen deze digitale omgeving ontstaat waardevol inzicht in complexe vraagstukken, zoals de energietransitie en het verbeteren van de leefbaarheid.
Als betrouwbare overheidsorganisatie beschermen wij actief onze informatie, systemen en processen. Zo voorkomen we dat vertrouwelijke gegevens van inwoners, ondernemers, (keten)partners en medewerkers in verkeerde handen vallen. Daarnaast zorgen we ervoor dat informatie beschikbaar, juist en rechtmatig blijft. Dit draagt direct bij aan de kwaliteit van onze dienstverlening en het vertrouwen dat mensen in ons stellen. We voldoen aan alle relevante wet- en regelgeving, waaronder: • de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voor privacy, • het Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)-kader voor informatiebeveiliging, • en de Europese NIS2-richtlijn voor cyberbeveiliging. Door deze normen te volgen, versterken we onze digitale weerbaarheid en blijven we een betrouwbare partner voor iedereen die op ons rekent.		Wij realiseren toekomstbestendige digitale veiligheid met BIO2, NIS2 en AVG. We starten tijdig met de implementatie van de nieuwe Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2), conform het advies van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD). BIO2 sluit aan op de Europese NIS2-richtlijn en is verankerd in de Cyberbeveiligingswet. Hiermee versterken wij onze informatiebeveiliging structureel en toekomstgericht. Daarnaast borgen wij de bescherming van persoonsgegevens volgens de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Door BIO2, NIS2 en AVG integraal te verankeren in onze werkwijze, beheersen we risico's aantoonbaar en voldoen we aan de nieuwste normen voor digitale veiligheid en privacy. Ook de beveiliging van de volledige toeleveringsketen nemen wij hierin mee. Zo leveren wij een directe bijdrage aan een betrouwbare en veerkrachtige digitale overheid.
De implementatie van Common Ground-technologie vormt een belangrijke stap richting een adaptieve en toekomstbestendige IT-architectuur.		Samen met Dimpact bouwen we het zaaksysteem om naar Podium D, op basis van Common Ground technologie.
		Door de implementatie van Common Ground-technologie neemt onze digitale wendbaarheid toe, wat ons in staat stelt om de informatievoorziening sneller en efficiënter aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen.

Doel		Prestatie
De woonlastendruk beheersen.		Ons streven is om de OZB-lasten voor de gemiddelde woning gelijk te houden, conform het coalitieakkoord. Daarnaast wordt ingezet op een beperkte stijging van de tarieven voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing, met oog voor betaalbaarheid en kostendekkendheid.

Toelichting afwijking doelen en prestaties

Met behulp van Digital Twin wordt de leefomgeving van de gemeente Emmen driedimensionaal in kaart gebracht. Deze technologie maakt het mogelijk om ruimtelijke veranderingen als gevolg van beleidskeuzes en ontwikkelingen visueel te simuleren. Door het uitvoeren van scenarioanalyses en tests binnen deze digitale omgeving ontstaat waardevol inzicht in complexe vraagstukken, zoals de energietransitie en het verbeteren van de leefbaarheid

Door veel urgente informatieverzoeken komt de ontwikkeling van de digitale tweeling onder druk te staan en zal het meer tijd nodig hebben om tot volle wasdom te laten komen.

Budgettaire ontwikkelingen

In de onderstaande tabel zijn alle financiële afwijkingen opgenomen. De autonome afwijkingen van € 70.000 en hoger worden nader toegelicht.

Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP II	Afwijking
Lasten	-66.353	-62.825	-62.404	-421
Baten	386.666	390.843	392.101	-1.258
Saldo van baten en lasten	**320.313**	**328.018**	**329.697**	**-1.679**
Stortingen in reserves	-5.294	-5.201	-7.664	2.463
Onttrekkingen aan reserves	5.770	5.670	5.790	-120
Mutaties reserves	**476**	**469**	**-1.873**	**2.342**
Totaal	**320.789**	**328.488**	**327.824**	**664**

Toelichting

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Baten OZB eigenaren	**0**	**200**	**200**	**0**
Door areaaluitbreidingen en kwaliteitsverbeteringen in WOZ en belastingheffing zijn de opbrengsten voor de OZB eigenaren (het saldo van woningen en niet-woningen) hoger dan begroot.				
Extra kosten project Samen Digitaal	**-788**	**491**	**-297**	**0**
De uitzetting van lasten voor de gemeente Emmen bedraagt € 296.657 als gevolg van een gevraagde aanvullende bijdrage aan het programma Samen Digitaal vanuit BOCE+ en de gemeente Groningen. Aanleiding hiervoor zijn vertragingen in de technische migraties, met als gevolg de verlengde inzet van externe capaciteit.				
Overschrijding budget Automatisering	**-224**	**36**	**-188**	**0**
Naar aanleiding van de verminderde inzetbaarheid van eigen personeel is de externe inhuur geïntensiveerd. Daarnaast heeft op de bestaande externe kosten een indexatie plaatsgevonden. Een deel van deze indexatie wordt opgevangen door herverdeling van bestaande budgetten.				

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Resultaat rentelasten 2026	**1.839**	**221**	**2.060**	**0**

Ondanks de aanzienlijke rentestijgingen wordt het positieve renteresultaat voornamelijk verklaard door een lagere financieringsbehoefte, doordat investeringen achterblijven ten opzichte van de planning. Hierdoor hoefden minder langlopende leningen te worden aangetrokken, resulterend in een voordeel van circa € 2,25 miljoen. De hogere marktrente werkt wel door in de kosten van de kortlopende financiering. Dit leidt tot een nadeel van circa € 0,45 miljoen op kasgeldleningen. Daartegenover staan rente-ontvangsten op schatkistbankieren, RC Wildlands en uitgaande geldleningen.

Voordeel brandverzekeringspremie 2026	**325**	**0**	**325**	**0**

Door de Europese aanbesteding van de brandverzekering voor de gemeente Emmen is een aanzienlijk premievoordeel gerealiseerd. De premie van de bestaande verzekering was niet langer marktconform. Dit leidt in 2026 tot een forse besparing op de verzekeringskosten.

Voordeel budget t.b.v. het opvangen van exceptionele prijsstijgingen kredieten	**115**	**0**	**115**	**0**

Om de financiële gevolgen van uitzonderlijke prijsstijgingen binnen investeringskredieten op te vangen, is in de begroting budget gereserveerd. Omdat in 2026 naar verwachting geen beroep op deze middelen wordt gedaan, ontstaat een incidenteel voordeel.

Voordelig saldo dividend Enexis, BNG en Area	**110**	**118**	**227**	**0**

Per saldo is een hoger dividend ontvangen. Van Enexis is € 291.000 meer ontvangen en van de BNG € 63.000 minder. Van Area is, o.b.v. het rekeningresultaat, € 110.000 minder ontvangen. Deze laatste zal worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing.

Vrijval stelpost prijsstijging	**219**	**0**	**219**	**0**

In de Septembercirculaire 2025 zijn middelen beschikbaar gesteld om toekomstige prijsstijgingen op te vangen. In deze bestuursrapportage zijn diverse budgetaanvragen opgenomen die (deels) voortkomen uit deze prijsontwikkelingen. De hiervoor opgenomen stelpost laten we vrijvallen om de kosten te dekken. Op deze manier worden de eerder beschikbaar gestelde middelen ingezet voor het beoogde doel en hiermee wordt de druk op het begrotingssaldo wat beperkt.

Vrijval taakmutaties jaarschijf 2026	**116**	**0**	**116**	**0**

Tijdens de circulaires worden gelden beschikbaar gesteld door het Rijk voor specifieke taken. Deze middelen kunnen door middel van een college- en of Raadsvoorstel opgehaald worden. Voorgesteld wordt om deze gelden te laten vervallen, omdat geen concrete besteding van deze middelen is ingediend.

Totaal	**1.711**	**1.066**	**2.778**	**0**

Onderstaande tabel bevat mutaties die niet afzonderlijk binnen het beleidsprogramma worden toegelicht. De kapitaallasten zijn centraal toegelicht in paragraaf 2.3. Budget- en resultaatneutrale wijzigingen en mutaties kleiner dan € 70.000 zijn opgenomen in de bijlagen bij deze bestuursrapportage.

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo L/B	Mutatie reserves
Kapitaallasten	-2.059	0	-2.059	0
Budgetneutrale wijzigingen	942	61	1.003	0
Resultaatneutrale wijzigingen	-131	131	-2.342	-2.342
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-43	0	-43	0
Totaal overige mutaties	**-1.290**	**192**	**-1.099**	**-2.342**

4 Grote projecten

In de BERAP 2026-II rapporteren wij over projecten met een krediet groter dan € 1.000.000 en overige politiek relevante projecten. Per project wordt inzicht gegeven in de voortgang, de financiële stand van zaken en eventuele afwijkingen ten opzichte van planning, budget of uitvoering. Indien sprake is van een afwijking, wordt deze toegelicht inclusief de voorgenomen beheersmaatregelen en acties. De voortgang van de projecten wordt weergegeven met de onderstaande aanduidingen.

	Ligt op schema
	Aandachtspunt
	Directe bijsturing

A Emmen Vernieuwt

Bereikbaarheid Emmen

	Bereikbaarheidsakkoord N391 – N862

Binnen MM Bereikbaar wordt voortgang gemaakt. De reconstructie van de N391 en de N862 zal gefaseerd in deelprojecten plaatsvinden in de periode tot en met 2028. De eerste fase van de N862 – gedeelte tussen de rotonde Antares (Klazienaveen) tot en met de beide rotondes op de A37, worden in oktober 2026 afgerond binnen het vooraf begroot bedrag. Ook zijn alle projecten binnen MM Bereikbaar opnieuw gecalculeerd. Dat heeft geleid tot de conclusie dat de projecten naar verwachting nog steeds passen binnen het beschikbare krediet. Dat geldt zowel voor de N391 als de N862.

Verder maakt de provincie volop werk van de verdiepte ligging van de Rondweg met bijbehorende wegreconstructie “verdiepte ligging” Rondweg – gedeelte vanaf de Delftlanden tot de Hondsrugweg. De uitvoering van deze reconstructie staat gepland voor Q1 – 2027. De voortgang voor de kruising N391 – Emmerhout volop gaande en volgens planning start de uitvoering hiervan na voltooiing van de “verdiepte ligging”.

	Reconstructie aansluiting N862 – N391

Met dit project wordt de kruising N391/N862 gereconstrueerd, waarbij de N391 als stroomweg wordt ingericht. Het project wordt uitgevoerd door de provincie Drenthe en de gemeente zorgt voor gedeeltelijke cofinanciering in het kader van RSP Bereikbaarheid. Het project wordt voor rekening en risico van de provincie uitgevoerd. Het project is opgenomen in het ‘Bereikbaarheidsakkoord N391 en N862 Emmen op hoofdlijnen’ waarover de besluitvorming eind 2018 heeft plaatsgevonden. De ten aanzien van dit project al eerder gemaakte RSP-afspraken zijn in het Bereikbaarheidsakkoord bevestigd. Ook voor dit project is een focusgroep actief waarin de mogelijke oplossingen worden uitgewerkt. Realisatie hangt – in verband met de voor dit project noodzakelijke afsluiting van de aansluiting Meerdijk en mogelijke alternatieven - nauw samen met de ontwikkelingen rondom businesspark Meerdijk en het stadion van FC Emmen; in de focusgroep zijn dergelijke partijen daarom vertegenwoordigd.

Afgelopen periode is onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingen, op basis van verschillende scenario's voor de ontwikkeling van de Sport- en Beweegcampus, waarbij het effect van verschillende programmatische invullingen op de ontsluitingsprincipes voor auto en fiets zijn verkend. De reconstructie van deze complexe knoop van aansluitingen zal, vanwege de complexiteit en de noodzaak om helderheid te hebben over de invulling van Businesspark Meerdijk, op zijn vroegst kunnen starten vanaf 2029.

Gemeente en provincie zijn in Q2 – 2026 gestart met het schetsontwerp voor de kruising N391 – N862. Q4 – 2026 zal het schetsontwerp in de stuurgroep bereikbaarheid en het bestuurlijk overleg hoofdinfra en MM bereikbaar worden geagendeerd. Daarnaast zal het overleg met de focusgroep in Q4 – 2026 worden opgepakt. Uitvoering van deze kruising zal aansluitend plaatsvinden nadat de ongelijkvloerse kruising bij N391 - Emmerhout gereed is.

	Voortgang overige deelprojecten reconstructie Rondweg

Op dit moment wordt samen met de provincie Drenthe en GETEC onderzocht op welke wijze de problematiek bij Nijbracht / GETEC opgelost kan worden, zodat een goede verkeersafwikkeling in de eindsituatie gewaarborgd is. Mogelijke aanpassingen als gevolg van dit onderzoek worden, indien gewenst en noodzakelijk, later uitgevoerd. Ook de aanleg van de ongelijkvloerse aansluiting bij Emmerhout bevindt zich in de voorbereidingsfase. Dit project zal daarom, evenals de kruising N391/ N862, naar verwachting aansluitend op de reconstructie “verdiepte ligging” van de Rondweg plaatsvinden, zodat de eerdergenoemde projecten eerst afgerond kunnen worden. Vanwege het te allen tijde bereikbaar houden van Emmen en het beperken van overlast is het noodzakelijk om een evenwichtige fasering in de tijd te hanteren, waarbij niet alle deelprojecten tegelijkertijd in uitvoering gebracht worden. Op deze wijze blijft de Rondweg continu begaanbaar voor verkeer.

	Reconstructie N862

Inzake de N862 is het Definitief Ontwerp (DO) in 2024 met breed draagvlak vastgesteld. Hierin is ook het tracé voor de doorfietsroute F862 'Station Emmen Centrum – Centrum Klazienaveen' meegenomen, waartoe samen met een focusgroep (EOP's, fietsersbond ANWB, Coevorden Borger Odoorn en de provincie Drenthe) toegewerkt is naar een voorkeursvariant. Onder voorbehoud van vergunningen en stikstofberekeningen, en afhankelijk van de exacte inpassing van de Doorfietsroute, volgt aanbesteding naar verwachting in Q1 – 2027. De laatste fasen van de reconstructie van de N862 zullen naar verwachting eind 2028 worden afgerond.

Fase 2 en 3 van de N862 – gedeelte tussen de A37 tot en met de ongelijkvloerse kruising bij Nieuw Dordrecht wordt op dit moment besteksgereed gemaakt zodat dit project in Q1 – 2027 op de aanbestedingskalender kan worden geplaatst. Waarna medio 2027 met de uitvoering gestart kan worden.

	Dordsestraat/Noordbargerstraat

Voor dit project zijn middelen beschikbaar vanuit het GRP en het Regiostedenfonds. De riolering en de Dordsestraat en Noordbargerstraat zijn aan het eind van hun technische levensduur en dienen vervangen te worden. Het huidige gemengde riool wordt vervangen door een gescheiden stelsel. Daarnaast worden er verkeerskundige maatregelen genomen ten behoeve van de verkeersveiligheid. In dat kader zijn er voornemens om de Noordbargerstraat anders in te richten, waarbij de straat aantrekkelijker wordt als fietsverbinding van en naar het centrum. Ook wordt de oversteekbaarheid voor langzaam verkeer op de Dordsestraat opgewaardeerd. Dit gebeurt door het aantal oversteekplaatsen te reduceren, en de overgebleven oversteekplaatsen te optimaliseren. Als laatste wordt de kruising Dordsestraat – Noordbargerstraat geoptimaliseerd, zodat al het verkeer beter wordt afgewikkeld.

In verband met de uitvoerbaarheid en bereikbaarheid van Emmen is ervoor gekozen om dit project in 2 fasen uit te voeren. De eerste fase; tussen kruising Boermarkeweg en het spoor is afgerond. Fase 2 is in uitvoering en wordt naar verwachting medio oktober 2026 opgeleverd.

	Fietsverbinding Angelsloërdijk

Deze fietsverbinding maakt onderdeel uit van de doorfietsroute F862. Zie hieronder.

	Doorfietsroute F862

Het tracé van de doorfietsroute F862, Station Emmen (is ook een klein deel F34 langs het spoor) naar het centrum van Klazienaveen, is bestuurlijk vastgesteld. Het project zal niet in één geheel aanbesteed worden, maar veelal gelijktijdig met projecten die liggen in het vastgestelde tracé. Hierdoor is er éénmalig overlast en kan werk met werk gemaakt worden. De aanlegkosten van de F862 zijn geheel gedekt.

Het eerste stukje van de doorfietsroute is inmiddels gereed. Dit betreft het gedeelte dat bij de uitvoering van de eerste fase van de N862 is meegenomen, tussen de rotonde Antares tot en met de op- en afritten van de A37. Momenteel lopen de voorbereidingen voor een aantal tracés waarop RSF-subsidie beschikbaar is en voor eind 2027 moeten zijn afgerond: De fietsverbinding Angelsloërdijk. Naar verwachting gaat dit lukken.

	Herinrichting Weerdingerstraat, Hoofdstraat, Seinstraat

Vanwege de slechte staat van het riool en ontwikkelingen rondom het stationsgebied en komst van de Nedersaksenlijn heeft het college van B&W ingestemd met een gefaseerde aanpak. Op dit moment lopen de voorbereidingen voor de eerste fase; tussen de kruising met de Hondsrugweg, tot voor de Seinstraat. Hier is enige urgentie vereist omdat de staat van de riolering erg slecht is en hier snel een ingreep noodzakelijk is. De aanbestedingsprocedure loopt momenteel. De verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2027 met de uitvoering wordt gestart. De voorbereidingen in fase 2 (Weerdingerstraat – Seinstraat) zijn gestart en zullen parallel meelopen met de ontwikkelingen rondom de MIRT verkenning van de Nedersaksenlijn. Hier is het de verwachting dat na vaststelling van de MIRT verkenning er meer duidelijkheid is rondom het station en gestart kan worden met de uitvoering van deze fase.

Emmen Centrum

	Hoofdstraat Zuid

Dit project bestaat uit de herinrichting van het openbaar gebied en rioolverbetering van Hoofdstraat Zuid en Wilhelminastraat (gelegen tussen Notaris Oostingstraat en Kapelstraat) tot een inrichtingsniveau vergelijkbaar met dat van De Markt en Het Oude Centrum. Het project Hoofdstraat Zuid was deels met subsidie uit het Regiostedenfonds gedekt. Op basis van de actuele planning is geconstateerd dat de investeringen in dit project niet volledig voor het einde van de nieuwe subsidietermijn kunnen worden gerealiseerd. De provincie bood wel ruimte om de subsidie in te zetten voor andere projecten die passen binnen de kaders van de subsidieregeling én die op tijd kunnen worden gerealiseerd. De raad heeft op 9 september 2025 besloten om de subsidie voor Hoofdstraat Zuid over te hevelen naar de Gebiedsontwikkeling Tussen Markt & Weiert. En meer specifiek naar de publieke investeringen in het voormalige V&D-complex. De provincie heeft ingestemd met de gewijzigde subsidiebeschikking. Te zijner tijd zal – aan de hand van de verdere uitwerking en een concrete kostenraming – een voorstel worden voorgelegd voor de alternatieve dekking voor het project Hoofdstraat Zuid.

	Gebiedsontwikkeling tussen Markt en Weiert

Op 18 april 2023 is besloten om het project “Gebiedsontwikkeling Tussen Markt en Weiert” te starten. Voor het plangebied van de gebiedsontwikkeling is in februari 2024 een gebiedsvisie vastgesteld. In deze visie verandert het monofunctionele winkelcentrum van nu, in een bruisend stadsdeel met een mix van functies. Naast winkels en horeca, voegen we maatschappelijke functies en wonen toe. De openbare ruimte wordt opnieuw ingericht en krijgt een hoge woon- en verblijfskwaliteit. In december 2023 heeft het Rijk een subsidie van € 5,0 miljoen uit de Impulsaanpak Winkelgebieden beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling.
De gebiedsontwikkeling bestaat op hoofdlijnen uit vier deelprojecten, te weten de huisvesting van Facet in het paviljoen, het faciliteren van private ontwikkelingen, de inrichting van de openbare ruimte en het vaststellen van de ontwikkelkaders. De belangrijkste en/of meest actuele ontwikkelingen lichten we hieronder kort toe.

<u>Aankoop van en huisvesten Facet in Paviljoen Mondriaanplein (€ 18,1 miljoen)</u>
In maart 2025 hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Facet en heeft de raad ingestemd met het krediet voor de verbouwing van het paviljoen. In het najaar van 2025 hebben we de aanbesteding van de ontwerpfase voorbereid en de aanbestedingsprocedure heeft plaatsgevonden in de eerste helft van 2026. In juni 2026 hebben we het ontwerp van de verbouwing en de inrichting van het paviljoen gegund aan Mecanoo. Op dit moment worden de ontwerpen voor het paviljoen verder uitgewerkt.

<u>Herontwikkelen voormalig Belastingkantoor Kleepassage</u>
In 2024 hebben wij de winkels op de begane grond van het belastingkantoor aangekocht van Synvest. In 2025 hebben we ook overeenstemming bereikt met het Rijksvastgoedbedrijf over de aankoop van de verdiepingen. Daarmee hebben we nu het hele pand in bezit. Er is bovendien een subsidie voor Huisvesting Aandachtsgroepen verkregen van het Rijk. Het doel van de aankoop is de transformatie naar een woongebouw voor aandachtsgroepen mogelijk te maken. We starten in het najaar van 2026 met de voorbereidingen hiertoe. Dit is later dan gepland, omdat we qua planning voorrang geven aan de verbouwing van het paviljoen en de transformatie van de V&D.

<u>Herontwikkelen voormalig V&D complex inclusief Chagallpassage (€ 3,5 miljoen)</u>
De afgelopen periode hebben we de plannen voor de herontwikkeling van het V&D-complex afgestemd met de projectontwikkelaar. In het najaar heeft de gemeenteraad ingestemd met een publieke investering van € 3,5 miljoen in deze herontwikkeling. Deze investeringen hebben betrekking op het openbaar maken van de Chagallpassage en de entree naar de parkeergarage. Op dit moment bereiden we samen met de projectontwikkelaar de samenwerkingsovereenkomst en de verdere uitwerking van het project voor.

<u>Herinrichten openbare ruimte tussen Markt en Weiert (€ 3,0 miljoen)</u>
In het voorjaar van 2026 zijn we begonnen met de voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte in het plangebied Tussen Markt & Weiert. Dit is iets later dan gepland, omdat we voorrang hebben gegeven aan de verbouwing van het paviljoen en de transformatie van de voormalige V&D. Het is de bedoeling dat de herinrichting min of meer aansluitend op de herontwikkeling van het paviljoen en het V&D-complex plaatsvindt.

	Brandweer West

Tegelijkertijd met het vaststellen van de gebiedsvisie Brandweerkazerne west, is in 2019 een voorbereidingskrediet voor de planontwikkeling van het project aangevraagd. Ook heeft het college in september 2022 het voornemen uitgesproken om de grond te verkopen ten behoeve van de bouwmogelijkheden conform gebiedsvisie brandweerkazerne west. Er is één ontwikkelaar die zich heeft gemeld, en is daarmee de enige gegadigde en daarmee beoogd ontwikkelaar van deze locatie.

Initiatiefnemer is voornemens om een appartementencomplex met 28 appartementen in het hogere segment te realiseren. Het jaar 2026 staat in het teken van het optimaliseren van het plan zodat er zicht komt op de te maken kosten voor het bouw- en woonrijp maken. Tegelijkertijd worden de overeenkomsten opgesteld en besproken met de ontwikkelaar. Omdat met het ondertekenen ook zicht is op de verkoopprijs van de grond, kan dit besluit gelijktijdig met de opening van de grondexploitatie plaatsvinden.

	Locatie Klokkenslag

De verkoopprocedure voor de Klokkenslag is opgestart en er zijn meerdere geïnteresseerden. De procedure eindigt op 5 oktober. De definitieve gunning is voorzien in November. Daarna wordt de omgeving ook wederom meegenomen in de uitwerking van het ontwerp, zoals dat eerder is gepresenteerd. De grondexploitatie is herzien in 2026, waarmee het financiële kader ook gereed is. Tot slot is er overleg met Enexis over de aansluiting op het stroomnet, dit is een belangrijke randvoorwaarde. Vanwege netcongestie is een aansluiting voor woningbouw niet meer automatisch prioriteit. Dit vormt, naast eventuele bezwaren in de vergunningenprocedure, het belangrijkste risico in dit project.

	Ontwikkeling Voormalige Ambachtsschool - Stationsstraat/Weerdingerstraat

De gebiedsvisie voor de ontwikkeling van de locatie Oude Ambachtsschool en omgeving is eind 2021 vastgesteld. De ontwikkeling van de Oude Ambachtsschool en oude gebouwen van het Esdalvakcollege is in de markt gezet waarbij rekening is gehouden met tijdelijk gebruik van de Ambachtsschool voor opvang van Oekraïense vluchtelingen tot uiterlijk eind 2026. Er is medio 2024 een verkoopovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar die de plannen nu kan uitwerken. Inmiddels wordt de planologische procedure voorbereid, zodat realisatie van het project vanaf 2027 gestalte kan krijgen.

	Gebiedsontwikkeling P-Oost

De ontwikkeling van de noordzijde van P-Oost is, op basis van de op 23 juni 2020 door het college vastgestelde gebiedsvisie, in voorbereiding. Binnen deze visie is onder andere vastgelegd, dat aan de rand van de Kerkhoflaan en een deel van de Emmalaan een transformatie naar wonen wordt doorgevoerd. Dit dienen hoogwaardige woningen te zijn, welke ontsloten worden naar de beide lanen. Op 30 januari 2025 heeft de raad besloten om de grondexploitatie voor de ontwikkeling ‘woningbouw P-Oost’ vast te stellen. Naast de vaststelling van de grondexploitatie zijn in maart 2025 ook de benodigde overeenkomsten met de ontwikkelaar getekend. De ontwikkelaar gaat de gehele ontwikkeling op zich nemen, waarbij deze ook de openbare voorzieningen gaat realiseren. Deze vallen na realisatie voor een symbolisch bedrag terug naar de gemeente. Inmiddels wordt de planologische procedure voorbereid, en kan deze in het vierde kwartaal van 2026 ter inzage worden gelegd. Wanneer de planologische procedure is doorlopen, kan de ontwikkelaar naar verwachting in de tweede helft van 2027 starten met de realisatie.

	Bijdrage Weiertvloer

De vereniging van Beheer Mandeligheid winkelcentrum de Weiert (VvB) heeft de gemeente schriftelijk benaderd omdat het overdekte winkelcentrum, dat inmiddels alweer 20 jaar operationeel is, aan een upgrade toe is. De vereniging wil de penanten tussen de winkels gaan moderniseren, nieuw schilderwerk toepassen, groen toevoegen en op de pleintjes verblijfsgebiedjes creëren. Daarnaast wil men de vloer van het overdekte deel – deel in eigendom van de gemeente – graag vernieuwen omdat deze sleets en onvlak is geworden en niet meer van deze tijd is. De VvB is bezig met de verdere planvorming voor de revitalisering van de Weiert. Behorende bij de planvorming is het komen tot een definitief ontwerp, het uitwerken van de materialisering en het opstellen van de definitieve raming.

Uitgaande van een substantiële bijdrage voor uitsluitend gemeentelijke vloeren en onder nadere voorwaarden is er in de begroting van 2024 rekening gehouden met een bedrag van circa €1 miljoen, als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Tussen Markt en Weiert. De exacte financiering wordt bepaald aan de hand van de definitieve raming die de VvB gaat delen. Momenteel is er nog geen definitieve raming gedeeld waar de gemeente haar bijdrage op kan baseren.

	Integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (Nolskwartier)

In de meerjarenbegroting 2024 is de noodzaak benoemd van het opstellen van een integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (van Hondsrugweg tot en met Wolfsbergenweg), inclusief stationsgebied. De visie dient als leidraad en toetsingskader voor ontwikkelingen in het gebied, waarbij relevante ontwikkelingen als de Nedersaksenlijn, de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van de stationsomgeving, private initiatieven en intensivering van woningbouw in samenhang afgewogen worden. De voorbereiding en opstart van de gebiedsvisie heeft langer geduurd dan gepland. In het eerste kwartaal van 2026 hebben we het projectteam compleet gemaakt. In het tweede kwartaal hebben we de gebiedsanalyse opgesteld en afgerond. We koersen erop om de visie als geheel rond de zomer van 2027 op te leveren.

Rensenpark Emmen

	Openbare ruimte entreezone Rensenpark

De entreezone van het Rensenpark wordt ingericht volgens het vastgestelde beleid om het park beter te verbinden met het centrum en het marktplein, met een sterke vergroening als uitgangspunt. Daarbij worden ook de oorspronkelijke tuinen van de stadsvilla's Lindenhof, Hospershuis en Drommedaar in ere hersteld, mede mogelijk gemaakt door een bijdrage uit het Regiostedenfonds. De plannen zijn al aan de omgeving gepresenteerd en werden breed gedragen. Vertraging bij de bouw van het Biochron heeft ook gevolgen gehad voor de verdere ontwikkeling en realisatie van de entreezone Rensenpark. De openbare ruimte rondom de entreezone wordt gefaseerd ontwikkeld. Momenteel worden de terrassen rondom de Drommedaar aangelegd. Omdat er aan de achterzijde van het Biochron een vlonder moet worden aangelegd, ter bescherming van het onderliggende gebouw, verwachten we een overschrijding op dit krediet van € 170.000. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de niet ingezette middelen voor investeringen in Regiostad Emmen.

	Openbaar gebied Rensenpark

Het afgelopen jaar zijn diverse herstelmaatregelen uitgevoerd om de openbare ruimte in het Rensenpark toonbaarder en veiliger te maken. Ook zijn er stappen gezet met het project 'Herinrichting Openbare Ruimte Rensenpark' zoals het opstellen van het Voorlopig Ontwerp voor het gehele park. Daarnaast zijn diverse noodzakelijke (voor)onderzoeken uitgevoerd, zoals een ecologisch onderzoek. Naar verwachting kan eind dit jaar worden gestart met het ontwikkelen van het Definitief Ontwerp (DO) Het doel is om in 2028 te starten met de realisatie van de eerste fase van het project.

	Vastgoed Rensenpark

In 2024 is het plan voor de verbouw van De Drommedaar vastgesteld, het achterste deel is gesloopt en inmiddels is de aanbouw aan de achterkant afgerond. In verband met de langere doorlooptijd in combinatie met (gering) meerwerk is er sprake van een kostenoverschrijding van ongeveer € 50.000 ten opzichte van het hiervoor beschikbare krediet.

De verbouw van het Biochron zit in een afrondende fase. Door diverse problemen, zoals lekkage en vocht achter de natuurstenen wanden en lange levertijd van natuursteen, heeft de bouw veel langer geduurd dan gepland, waardoor er extra kosten zijn gemaakt door de gemeente als opdrachtgever: bouwbegeleiding, projectmanagement, advisering. Daarnaast is er, in goed overleg met de aannemer en de betrokken adviseurs, gekozen voor enkele aanvullende maatregelen die gericht zijn op het voorkomen van vochtproblemen en lekkage in de toekomst. Deze kosten komen grotendeels ten laste van de aannemer en de gemeente draagt hier beperkt aan bij. De verwachte totale overschrijding bedraagt ongeveer € 120.000 op een krediet van € 7,5 miljoen.

De renovatie van het Hospershuis, met inzet van middelen uit het Regiostedenfonds, is afgerond. Voor de verbouw en verduurzaming van De Lindenhof is in juli 2025 het besluit genomen om het pand te verduurzamen en in algemene zin geschikt te maken voor horeca. De toekomstige exploitant is al geselecteerd. Bouwwerkzaamheden starten in 2026.

Duurzaamheid, energie en klimaat

	Programma Volkshuisvestingsfonds (VHF) - 2022-2031

Emmen is de penvoerder van het programma Volkshuisvestingsfonds voor de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Emmen en Coevorden. VHF bestaat uit een aantal onderdelen. Ten eerste een subsidieregeling voor het verduurzamen van de eigen woning. Het aantal aanvragen blijft achter bij de prognose. Daarom is in 2025 de regeling versoepeld (o.a. hogere WOZ-waarde). Dit heeft steeds onvoldoende effect gehad en daarom wordt het aantal gebieden waar men subsidie kan aanvragen verruimd. In Emmen wordt nu ook nauw samengewerkt met het uitvoeringsteam dat in oprichting is.

Het besteden van de gelden voor de openbare ruimte is in voorbereiding. Deze gelden zijn gekoppeld aan de toegekende verduurzamingssubsidies voor woningen. Nu de aantallen gestaag toenemen is er voldoende budget om de gelden toe te kennen aan projecten in de openbare ruimte.

Daarnaast lopen er nog 2 woningbouwprojecten met Domesta. Het gaat om een (zorg)complex met 26 woningen en om sociale woningbouw van 45 appartementen. Tot slot loopt er een project in een straat in Bargeres om de sociale veiligheid te vergroten, deze is in voorbereiding.

Wonen

	EV-Grond Woningbouw

Na het beschikbaar stellen van het budget ten behoeve van grondaankopen voor woningbouwprojecten zijn de eerste gesprekken gevoerd met de eigenaren van de gronden van Delftlanden fase 2 en 3 waar voorkeursrecht is gevestigd.

De gesprekken met de eigenaren zitten nog in de verkennende fase, er wordt eerst gewerkt aan een stedenbouwkundig plan. Eerst dan kunnen de onderhandelingen starten, wat het effect is van de ontbindende voorwaarde die uw raad heeft toegevoegd voorwaarde in de te sluiten overeenkomsten zal dan ook duidelijk worden. Op basis van de berekeningen door de planeconomen en de eerste gesprekken is de verwachting dat het budget niet toereikend is.

B Rioolprojecten

Een aantal grote rioolprojecten in samenwerking met Emmen Vernieuwt opgepakt, zie hiervoor onderdeel A voor toelichting (projecten van Emmen Vernieuwt):

- GRP Dordsestraat/Noordbargerstraat;Dit project is onderdeel van programma Bereikbaarheid
- GRP Emmen Centrum Weerdingerstraat (fase 1); Dit project is onderdeel van programma Bereikbaarheid

	GRP 2017 Jonkershof-Ridderstraat gezamenlijk met GRP 2021 Parallelweg-Oosterstraat

Dit betreft de Parallelweg vanaf de Oosterstraat tot huisnummer 6, de Oosterstraat tot de kruising Ridderstraat/ Jonkerstraat en de Jonkershof en Ridderstraat. De aanbesteding loopt Start van project is afhankelijk van de planning van de nutsbedrijven. De verwachting is dat er begin 2027 daadwerkelijk met de civiele uitvoering van het werk kan worden gestart.

	GRP Veenoord

De riolering wordt voor een groot deel vervangen en naast het huidige vuilwaterriool wordt een regenwaterriool aangelegd. Het plan wordt in 3 fasen uitgevoerd. Fase 1 en fase 2 zijn gereed. Fase 3 zal nu verder worden uitgewerkt en aanbesteed. Van fase 3 is de verwachting dat de uitvoering in 2027 plaatsvindt.

	GRP Afvoerriool vijver Veldlaan Bargermeerkanaal

Er wordt in de Angelsloërdijk en in de Jules Verneweg een afvoer gelegd vanaf de vijver Veldlaan naar het Bargermeerkanaal. De bestaande riolering wordt ook vervangen. Het is een complex project in verband met de vele kabels en leidingen. Dit vraagt de nodige afstemming met nutsbedrijven. Verwachting is dat de uitvoering eind 2026 van start kan gaan.

	GRP Rioolreconstructie Orvelterbrink

Uit de stresstest klimaatontwikkeling (DPRA) blijkt dat er sprake is van ernstige wateroverlast in Bargeres in de (omgeving) van de Orvelterbrink. In het projectgebied wordt het gemengde rioolstelsel vervangen door een gescheiden stelsel waarbij ook het openbaar gebied water-robuuster wordt ingericht. Het project is aangemeld voor subsidie in het kader DPRA (Impulssubsidie). De werkzaamheden zijn nu in uitvoering. Vervolgens zal de inrichting van het groen plaatsvinden (plantseizoen najaar 2026/voorjaar 2027).

	GRP 2021 Verplaatsen vijver eind Rondweg en maken afvoer vijver Houtweg

De bergingsvijver aan het eind van de Rondweg is verplaatst door het ongelijkvloers maken van de kruising Rondweg – Emmerweg. Doordat de provincie de kruising ongelijkvloers heeft gemaakt en hierbij de afwatering van het gebied heeft aangepast, biedt het mogelijkheden om een afvoer te maken aan de vijver aan de Houtweg. Deze afvoer moet deels nog gerealiseerd worden. De afvoer zal de vijver ontlasten en hierdoor wateroverlast in Emmerhout en Angelslo beperken. Het project is deels uitgevoerd. De rioolwerkzaamheden in het fietspad zijn op ecologisch vlak te ingrijpend om als individuele klus aan te pakken. Daarom is alsnog gekozen om de werkzaamheden in combinatie met de werkzaamheden van de Provincie uit te voeren voor de inrichting kruising Rondweg – Houtweg. Deze kruising zal ongelijkvloers worden en zal daarom meer ruimte innemen als de huidige kruising. Provincie verwacht de naastliggende rondweg in jaargang 2028 aan te pakken, wat daarmee ook het uitvoeringsmoment wordt voor het aanleggen van de afvoerleiding van deze vijver.

	GRP Vervangen riolering Dordsedijk in Klazienaveen

De riolering in de Dordsedijk in Klazienaveen is in matige staat. De wegbeheerder heeft plannen om de fietspaden aan te pakken. De riolering ligt in het fietspad. Door deze samenloop zal de riolering ook vervangen worden in een deel van de Dordsedijk. Project is op dit moment in uitvoering.

	GRP Nieuw Schoonebeek Europaweg rioolvervanging

De riolering in de Europaweg wordt vervangen door een gescheiden rioolstelsel. Het vervangen van de riolering wordt gezamenlijk opgepakt met de centrumvernieuwing. Project is op dit moment in afrondende fase.

	GRP Weiteveen Varenhof e.o. en Centrum Amoniestraat e.o. rioolvervanging

De riolering in de Amonietstraat en omgeving en Varenhof en omgeving in Weiteveen dient in de komende jaren vervangen te worden. Beide projecten zijn echter on-hold gezet in verband met de stikstofproblematiek. Weiteveen ligt erg dicht tegen het Bargerveen aan waardoor aanleg binnen de regelgeving alleen mogelijk is met emissievrij materieel. De voorbereiding van het project volgt na afronding van project Nieuw-Dordrecht Boekweitveld.

	GRP rioolvervanging Angelslo Angelsloerdijk-Kerkhoflaan

Het te vervangen riool Angelsloërdijk-Kerkhoflaan ligt in het zelf tracé als het vastgestelde tracé voor de Doorfietsroute Emmen-Klazienaveen (Programma Bereikbaarheid, Fietsverbinding Angelsloërdijk en is onderdeel uit van de doorfietsroute F862). Het rioolwerk zal gekoppeld worden aan de aanleg van de fietsroute. Dit project zal gefaseerd worden uitgevoerd. Verwachting is dat de eerste fase van dit project eind 2026 zal worden aanbesteed en uitvoering in 2027 zal plaatsvinden.

	GRP Nieuw-Amsterdam rioolververvanging Leemweg-Sportlaan

De riolering in de Sportlaan en Leemweg in Nieuw Amsterdam is aan vervanging toe. Het rioolontwerp is gereed en de verdere voorbereiding is in volle gang. Vanwege afstemming met nutsbedrijven gaat de aanbesteding naar einde jaar 2026 en uitvoering naar begin 2027.

	GRP Emmer-Compas verv. Hoofdkan-Runde fase 1

De riolering in het Hoofdkanaal OZ en Willehadshof is in erg slechte staat. In de Willehadshof ligt de riolering met erg weinig dekking. Deze is soms minder dan 1 meter. Dit plan wordt naar verwachting gestart in 2027.

	GRP Nieuw- Amsterdam rioolverv. Zandlaan

In de Zandlaan wordt de riolering vervangen door een gescheiden stelsel dit project gaat tegelijkertijd in uitvoering met de ontwikkeling van 14 woningen aan de Zandlaan. Dit project is voorbereiding. Verwachte uitvoering is in 2027.

	GRP Emmermeer Riool Valtherln-Valtherzandweg (fase 1)

In het noordelijk gebied vindt een grootschalige herstructurering plaats. Er worden op veel plaatsen oude woningen gesloopt en nieuwe woningen gebouwd. Ook gebieden die al lange tijd onbebouwd waren worden opnieuw bebouwd. Er zal dus een uitbreiding plaats vinden van het aangesloten verharde oppervlak. In totaal zullen er dus meerdere projecten gaan lopen in dit noordelijke deel van Emmermeer. Gestart wordt met het vervangen van de riolering aan de Valtherlaan-Valtherzandweg (fase 1) door een gescheiden stelsel met infiltratie. Dit plan is opgeknipt worden vanwege het bouwplan van Domesta. Dit project is in uitvoering.

	GRP Nieuw-Dordrecht Boekweitveld

Op veel locaties komt er water op straat te staan bij een bui. Daarom wordt de riolering vervangen van de Boekweitveld. De voorbereiding voor dit project is opgestart en najaar 2026 afgerond. Uitvoering laat naar verwachting 2 jaar op zich wachten in verband met capaciteit nutsbedrijven.

	GRP Emmen Centrum Sterrenkamp

Dit project was onderdeel van programma Emmen Centrum, project Hoofdstraat Zuid. Omdat de noodzaak voor rioolvervanging van de Sterrenkamp hoog was, is besloten om dit onderdeel niet integraal op te pakken maar als autonoom rioolproject. Dit project is in uitvoering.

C Grondexploitatie

Voor de lopende grondexploitaties is op dit moment geen sprake van majeure wijzigingen.

D Overige projecten

Centrumvernieuwing dorpen en wijken

	Wijkpark Delftlanden

In de jongste wijk van Emmen wordt aan de Zandzoom gewerkt aan de realisatie van een wijkpark voor sport, spel en ontmoeting. Het grondwerk en de aanleg van de paden zijn inmiddels afgerond. De plaatsing van de speeltoestellen staat gepland voor het najaar van 2026. De inrichting van het groen volgt in het voorjaar van 2027.

	Centrum Klazienaveen

De werkzaamheden voor de herinrichting van het Van Echtenskanaal NZ zijn gestart. Met deze herinrichting verbeteren we de verkeersveiligheid en voegen we groen en verblijfs- en ontmoetingsplekken. Het rechttrekken van de Van Echtensstraat is voorzien voor 2027, onder voorbehoud van een tijdige afronding van de procedure voor de benodigde buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA).

	Centrum Emmer-Compascuum

De planvorming voor de herinrichting van het centrum van Emmer-Compascuum is afgerond. Het plan draagt bij aan het versterken van de identiteit en aantrekkelijkheid van het centrum. Ook de verbreding van het kanaal en de aanleg van ligplaatsen voor de Veenvaart maken onderdeel uit van de plannen. Onder voorbehoud van een tijdige vergunningverlening via de procedure voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), kunnen de werkzaamheden in 2027 van start gaan.

5 Overige onderwerpen

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de volgende twee onderwerpen:
1. Reserve calamiteitenfonds
2. Krediet exceptionele prijsstijgingen

5.1 Reserve Calamiteitenfonds

Bij de BERAP 2022-II is besloten om de reserve corona te verbreden tot een reserve calamiteitenfonds. Deze reserve wordt ingezet:
1. Voor kosten in verband met opvang effecten van Corona
2. Voor kosten in verband met opvang vluchtelingen uit Oekraïne
3. Voor ondersteuning van inwoners, maatschappelijke partners en instellingen waarmee we een relatie hebben als gemeente (bijvoorbeeld Wildlands, dorpshuizen, sportverenigingen, buitenzwembaden) bij de kosten voor energie, maar ook indirecte kosten zoals uitvoeringskosten en bijvoorbeeld dekking van een eventuele toename van oninbare vorderingen.
4. Als vangnet voor inwoners en maatschappelijke partners die ondanks landelijke regelingen in financiële problemen terechtkomen. In eerste instantie zal een appèl worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en oplossend vermogen, maar wanneer er geen andere oplossing is kan de gemeente bijspringen. Dit zal een maatwerk aanpak vragen in de beoordeling.
5. Als financieringsbron voor besparende maatregelen bij onze inwoners en maatschappelijke partners op het gebied van energie en duurzaamheid dit als aanvulling op regelingen. Wanneer deze regelingen niet een oplossing bieden kan de gemeente bijspringen. Ook dit zal een maatwerk aanpak vragen in de beoordeling.

Bij deze reserve hanteren wij de volgende werkwijze:
- te dekken kosten uit het normbedrag voor opvang vluchtelingen Oekraïne worden zo goed mogelijk primitief begroot onder de lasten in programma 9 (o.a. kosten huur gebouwen, kosten beveiliging en leefgeld)
- de rijksmiddelen Oekraïne worden zo goed mogelijk primitief begroot onder de baten in programma 9
- de niet-benutte rijksmiddelen Oekraïne worden in de reserve calamiteitenfonds gestort
- het college is bevoegd tot het nemen van besluiten van tot € 400.000; voor hogere bedragen is een raadsvoorstel nodig;
- in het college/raadsvoorstel dient te worden onderbouwd dat er een relatie is met de energiecrisis, corona of Oekraïne;
- er moet sprake zijn van besluiten met incidentele middelen; er kan geen beroep op het fonds worden gedaan voor structurele middelen;
- het college legt verantwoording af over de besteding via de Berap-I, Berap-II en de jaarrekening.

Overzicht verloop van de reserve calamiteitenfonds

In grote lijnen is de prognose van het verloop van het calamiteitenfonds hierna weergegeven. Dit verwachte verloop is gebaseerd op de reeds genomen raads- en collegebesluiten en de te verwachten besluiten.

Bedragen x € 1.000	**2026**
Stand calamiteitenfonds 1 januari	**7.000**
Verwachte stortingen	**3.000**
** Oekraïne 2025*	3.000
Claims op de reserve voor 2026 (onttrekkingen)	**-645**
** Verhuizing en inrichtingskosten DIEP*	-200
** Kapitaallasten vergaderapparatuur*	-120
** Onttrekking reserve Oekraïne voor Asiel en Migratie*	-110
** Kosten huur tijdelijke huisvesting wijkcentrum Angelslo*	-215
Prognose stand calamiteitenfonds 31 december	**9.355**

De bovengrens voor de reserve calamiteiten is gesteld op een half jaar aan uitgaven voor het beleidsterrein Oekraïne. De bovengrens gaat ervan uit dat de financiering van het rijk wordt voortgezet zolang er sprake is van opvang van Oekraïners in verband met de oorlog. Het meerdere betreft vrije ruimte. Op dit moment is de bovengrens 50% van de begrote lasten van ruim € 14 miljoen dus € 7 miljoen.

5.2 Krediet exceptionele prijsstijgingen

Er is in 2023 door de raad besloten om een krediet exceptionele prijsstijgingen van € 14,6 miljoen beschikbaar te stellen met bijbehorende kapitaallasten van € 540.000. De afgelopen jaren is diverse keren een beroep op dit krediet gedaan. Zie hiervoor bovenstaand overzicht. Op dit moment is in de begroting nog een budget, t.b.v. de dekking van kapitaallasten, gereserveerd van € 115.000. Voor 2026 zal, naar verwachting, geen beroep op deze middelen worden gedaan. Dit leidt dit jaar dan ook tot een incidenteel voordeel.

Bijlage 1: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging

Bedragen x € 1.000	Nummer besluit	Begroot lasten	Begroot baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging aan reserves	Onttrekking aan reserves	Saldo mutatie reserves	Resultaat
Raadsbesluiten								
Primitieve begroting		**-547.108**	**541.569**	**-5.539**	**-7.161**	**16.351**	**9.190**	**3.651**
Bestemmingsreserve sociale infrastructuur Emco	331905-2025	659	0	659	-659	0	-659	0
Septembercirculaire 2025	347848-2025	-7.493	7.331	-162	0	0	0	-162
Wijzigingen juli t/m december 2025		837	-1.176	-339	-194	520	327	-12
Budgetten Programma Emmen Vernieuwt vanuit Egalisatie	17.0024	-1.256	0	-1.256	0	1.256	1.256	0
Ontwikkelfonds Emmen Centrum	281540-2025	250	0	250	0	-250	-250	0
1e Berap		**-23.089**	**11.957**	**-11.131**	**-259**	**2.815**	**2.556**	**-8.575**
Decembercirculaire 2025	413735-2025	-260	260	0	0	0	0	0
Meicirculaire 2026 jaarschijf 2026	199169-2026	-2.698	252	-2.446	-7	0	-7	-2.453
Nader vastgestelde budgetten Participatiewet - BUIG		-272	272	0	0	0	0	0
Collegebesluiten								
Aangaan intentieovereenkomst Vlinderbuurt fase II	355750-2025	-85	85	0	0	0	0	0
Aanvraag regeling regionaal progr. en doorstroompuntfunctie 2026-2029	411645-2025	-362	362	0	0	0	0	0
Begroting AMRD-Jeugdwerkloosheid 2026		-260	0	-260	0	260	260	0
Begroting AMRD-Programmabureau 2026-2030		-224	173	-51	0	51	51	0
Begroting AMRD-Projecten 2026-2030		-637	464	-174	-464	637	174	0
Begroting AMRD-Werkcentrum 2026-2030		-87	48	-40	-48	87	40	0
Haalbaarheidsonderzoek Wijkcentrum Emmerhout en Rietlanden	56052-2026	-41	0	-41	0	41	41	0
Subsidie Stichting Wijkcentrum Angelslo	6099-2026	-75	0	-75	0	75	75	0
Arbeidsmarktregio Drenthe het verlengen met een jaar van het project Praktijkleren	AMRD - Praktijkleren	-148	0	-148	0	148	148	0
Oprichting Ontwikkelfonds AMRD	45791-2026	-525	475	-50	0	50	50	0
Intentieovereenkomst project Oude Zuidbargerstraat 12 Emmen	123441-2026	-30	30	0	0	0	0	0
Subsidie 2026 Stichting Epic Youth		-57	0	-57	0	57	57	0
Totaal begrotingsresultaat		**-582.963**	**562.101**	**-20.861**	**-8.790**	**22.100**	**13.310**	**-7.552**

Bijlage 2: Budgettair neutrale posten in BERAP II

Bedragen x € 1.000			2026
Administratieve wijziging servicekosten			
De servicekosten worden jaarlijks achteraf aan de huurder in rekening gebracht op basis van de werkelijke kosten. Aangezien deze kosten van jaar tot jaar kunnen variëren, vindt jaarlijks een herijking plaats van de te verrekenen servicekosten. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de doorbelasting aansluit bij de daadwerkelijk gemaakte kosten.			
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-79
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	18
10	0.4 Overhead	Baten	61
Alleenverdienersproblematiek			
In de meicirculaire 2026 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de alleenverdienersproblematiek. Het betreft een bedrag van € 259.274. Deze middelen zijn centraal gereserveerd in de algemene uitkering. Middels deze wijziging worden de middelen programma-overstijgend beschikbaar gesteld aan de betreffende taakvelden.			
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-259
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	259
Dekking formatie Openbare Orde en Veiligheid			
In het verleden is per abuis formatie afgeraamd voor de functies van Coördinator Veiligheid en Medewerker Ontwikkeling Integrale Veiligheid. Dit zijn echter wel noodzakelijke functies binnen de Openbare Orde en Veiligheid.			
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-224
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	224
Dekking loonsom 1 fte flexcentrum			
Resultaatneutrale budgetverschuiving ter dekking van de loonkosten van 1 fte Flexcentrum in 2026.			
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	0
Extra kosten opleiding en ontwikkeling medewerkers veiligheid en handhaving			
De kosten voor opleiding en ontwikkeling van medewerkers veiligheid en handhaving zijn volledig verwerkt binnen beleidsprogramma 3. Omdat deze kosten betrekking hebben op zowel beleidsprogramma 3 als beleidsprogramma 5, is hier een budgettair neutrale herverdeling opgenomen. Deze verdeling heeft geen invloed op het totale begrotingsresultaat.			
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	75
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-75
Nadeel team HRM			
Op drie vlakken voorzien we in het HRM-budget afwijkingen die resulteren in een nadeel van € 60.000,-. Dit heeft te maken met de extra kosten vanuit de aanbesteding van de Arbodienst met een verwacht tekort van €145.000. Ook in het budget van externe juridische adviezen gaan we een overschrijding zien van € 25.000,-. Dit heeft te maken met de vele juridische kwesties op het vlak van het aansprakelijk stellen van de gemeente Emmen door (bedrijfs)ongevallen die medewerkers hebben gehad. Er zijn het afgelopen jaar verschillende dienstverbanden via een vaststellingsovereenkomst beëindigd. En de derde toename is het aantal integriteitmeldingen en de daarop noodzakelijke onderzoeken is het afgelopen jaar toegenomen. Het derde budget waar een overschrijding wordt verwacht is het Wervingsbudget. Het afgesloten abonnement met LinkedIn maar ook de inzet van een extern bureau voor de werving van een CMT-lid zorgt voor een overschrijding van € 30.000,-. Er is ook een voordeel te melden. We hebben in 2025 de verzekering voor het Eigen Risico Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten opgezegd. Dit levert voor 2026 een voordeel op van € 240.000,- Hiervan wordt €100.000 ingezet ter dekking van loonsom. Het overige tekort van €60.000 kan gedekt worden uit de Baan afspraak Baan gelden.			
10	0.4 Overhead	Lasten	0

Bedragen x € 1.000			2026
Overhevelen budget "Democratie dichterbij" t.g.v. loonsom CSA			
Onder programma 1 is loonsom begroot voor het project "Democratie Dichterbij". De medewerkers die werkzaamheden uitvoeren t.b.v. het voornoemde project zijn echter formatief onderdeel van team CSA (programma 10). Het budget dient dan ook te worden overgezet.			
1	0.1 Bestuur	Lasten	30
10	0.4 Overhead	Lasten	-30
OZB-lasten Nijbracht 43a			
De OZB-lasten met betrekking tot het pand Nijbracht 43a worden door de Veiligheidsregio Drenthe voorgeschoten en vervolgens in rekening gebracht bij de gemeente Emmen als juridisch eigenaar van het vastgoed. Deze lasten waren niet expliciet in de begroting voorzien. Binnen programma 5 is echter voldoende budgettaire ruimte aanwezig om deze kosten te dekken. Per saldo heeft dit geen aanvullende financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting.			
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-49
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	49
Restant CAO stijging 2026			
De structurele doorwerking van de cao Gemeenten 2025-2027 leidt tot hogere loonkosten. Bij een actualisatie van de berekeningen is gebleken dat een deel van het structurele effect nog niet volledig was verwerkt. Met deze wijziging wordt dit gecorrigeerd. De lasten worden gedekt uit de stelpost lonen en hebben daardoor geen effect op het begrotingssaldo.			
1	0.1 Bestuur	Lasten	-30
1	0.2 Burgerzaken	Lasten	-46
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-59
2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	0
2	3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Lasten	-4
2	3.4 Economische promotie	Lasten	-3
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-36
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	-1
4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-7
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-8
5	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	-3
5	7.2 Riolering	Lasten	-24
5	7.3 Afval	Lasten	-11
5	7.4 Milieubeheer	Lasten	-9
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-31
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	-7
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-95
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-126
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	-46
7	2.2 Parkeren	Lasten	-3
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-27
7	7.5 Begraafplaatsen	Lasten	-9
8	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	-20
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-67

Bedragen x € 1.000			2026
8	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	-9
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-25
9	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Lasten	-17
9	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Lasten	-3
9	6.712 Begeleiding (Wmo)	Lasten	-4
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Lasten	-1
9	6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	Lasten	-5
9	6.812 Maatschappelijke– en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	-5
9	6.92 Coordinatie en beleid Jeugd	Lasten	-17
9	7.1 Volksgezondheid	Lasten	-5
10	0.4 Overhead	Lasten	-496
10	0.61 OZB woningen	Lasten	-16
10	0.64 Belastingen Overig	Lasten	-5
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.281
Verdeling onderhoudsbudget			
Een deel van het onderhoudsbudget staat centraal geparkeerd. Deze wordt gedurende het jaar verdeeld.			
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	-100
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	530
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-110
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-320
Voordeel brandverzekeringspremie 2026			
Het voordeel op de brandverzekeringspremie is volledig verwerkt binnen beleidsprogramma 10. Omdat dit voordeel meerdere beleidsprogramma's raakt, is hier een resultaatneutrale herverdeling opgenomen. Deze verdeling heeft geen invloed op het totale begrotingsresultaat.			
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	232
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	15
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	4
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	3
7	2.2 Parkeren	Lasten	6
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	0
7	7.5 Begraafplaatsen	Lasten	0
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	39
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	2
9	6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Lasten	0
10	0.4 Overhead	Lasten	-302

Voordeel opzeggen verzekering eigen risico werkhervatting gedeeltijk arbeidsgeschikten tgv loonsom HRM			
In 2025 is de verzekering voor het Eigen Risico Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten opgezegd. De afspraak is gemaakt dat een deel van dit voordeel ingezet mag worden voor de dekking van de loonsom van team HRM. Door het opzeggen van deze verzekering zal team HRM bepaalde werkzaamheden zelf moeten uitvoeren.			
10	0.4 Overhead	Lasten	0
Vrijval loonsom ten gunste van dekking kosten inhuur team Vastgoed			
Bij team Vastgoed en Grondzaken is sprake van vacatureruimte. Deze vacatures zijn lastig structureel in te vullen. De werkzaamheden worden om die reden uitgevoerd door inhuur derden.			
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-106
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	70
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	0
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	10
10	0.4 Overhead	Lasten	26
Administratieve wijziging mutatie voorziening riolering			
Op de mutatie riolering staat nu een storting terwijl dit een negatieve bijstelling van de uitgaven had moeten zijn. Door het doorvoeren van deze correctie wordt er alleen onttrokken aan de voorziening.			
5	7.2 Riolering	Baten	100
5	7.2 Riolering	Lasten	-100
Afromen algemene reserve grondexploitatie			
In de kadernota 2024 zijn nadere kaders gesteld van deze reserve grondexploitatie, waaronder een bovengrens van € 10,9 miljoen. Dit veronderstelt dat het bovenmatige deel kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. Afgezet tegen de reservestand per 01-01-2026 van € 13.120.999 zou er € 2.220.999 kunnen vrijvallen. De toevoeging aan de algemene reserve is verwerkt in programma 10.			
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	2.221
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-2.221
Begroten Regiodeal Ondermijning			
Dit voorstel geeft invulling aan de eerder besloten deelname aan de Regiodeal Ondermijning. Voor de uitvoering van de activiteiten is subsidie ontvangen. Deze subsidie is gebonden aan een specifiek doel en kan niet voor andere activiteiten worden ingezet. De uitgaven worden gedekt uit deze subsidie, waardoor deze mutatie per saldo geen effect heeft op het begrotingsresultaat.			
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	228
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-228
Begroting Drentse Aanpak Ondermijning (DAO) en Drents Toezicht en Handhavings team (DTH)			
Met dit voorstel worden de activiteiten van de Drentse Aanpak Ondermijning (DAO) en het Drents Toezicht- en Handhavingsteam (DTH) verwerkt in de begroting. De hiervoor ontvangen provinciale middelen zijn bedoeld voor een specifiek doel en kunnen niet voor andere activiteiten worden ingezet. De uitgaven worden gedekt uit deze inkomsten. Als middelen in een jaar niet volledig worden besteed, blijven deze beschikbaar voor de uitvoering van DAO en DTH in latere jaren.			
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	514
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-514
Bijstelling baten en lasten leges documenten			
Ten tijde van Berapl-2026 zijn de te ontvangen leges en de hieraan gerelateerde afdrachten bijgesteld i.v.m. de te verwachten paspoortenpiek. Deze worden nu nogmaals, resultaatneutraal, bijgesteld.			
1	0.2 Burgerzaken	Baten	90
1	0.2 Burgerzaken	Lasten	-90

De Specifieke uitkering Onderwijsroute (G13) is beëindigd			
Met ingang van 2026 is de Specifieke Uitkering Onderwijsroute (SiSa G13) beëindigd. De begroting wordt hierop aangepast.			
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-93
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	93
Dekking loonsom door extra inkomsten eigen personeel			
Personeel wat zich terugverdiend zien we op twee plekken terug en dat is bij de inkomsten maar ook door interne doorverdeling. Om de begroting loonsom te actualiseren worden de bedragen die niet begroot zijn hierbij alsnog (resultaat neutraal) begroot			
6	6.3 Inkomensregelingen	Baten	106
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-106
Dekking via doorbelasting			
De kosten voor de loonsom en externe inhuur worden opgevangen binnen de bestaande financiële kaders door inzet van detacheringopbrengsten en doorbelasting aan beleidsbudgetten. Hierdoor zijn geen aanvullende gemeentelijke middelen nodig.			
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	0
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	318
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-318
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Baten	119
9	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Lasten	-119
Doorbelasting en uwv baten tgv loonsom Pluktuin			
Doorbelasting en uwv baten tgv loonsom Pluktuin			
10	0.8 Overige baten en lasten	Baten	6
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-6
Doorbelastingen tgv loonsom flexcentrum			
Doorbelastingen tgv loonsom flexcentrum			
10	0.8 Overige baten en lasten	Baten	42
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-42
Inkomsten DUVO			
De indexatie die de regiogemeenten ontvangen in hun gemeenteaccres wordt elk jaar opgehaald doormiddel van een factuur die wij aan hun sturen.			
9	6.812 Maatschappelijke– en vrouwenopvang (Wmo)	Baten	808
9	6.812 Maatschappelijke– en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	-808
Inkomsten uit externe opdrachten Expertisecentrum			
De loonkosten van het Expertisecentrum worden volledig terugverdiend vanuit de opdrachten die we doen. De externe opdrachten worden via eeen nota betaald, waarop een inkomst wordt geboekt. Deze nota is samengesteld op basis van de geboekte uren.			
10	0.4 Overhead	Baten	25
10	0.4 Overhead	Lasten	-25

Middelen CDOKE 2026 storten in bestemmingsreserve			
De ontvangen CDOKE gelden voor 2026 (capaciteit decentrale overheden klimaat en energie) worden gestort in de reserve Duurzaamheid, Klimaat en Energie zodat toekomstige plannen zoals een laadplein aan de Handelsweg gerealiseerd kan worden. Voor 2026 worden nog de ontvangen gelden van 2025 ingezet.			
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	0
Onttrekking reserve strategische innovatie (SIOF) t.b.v. geluidswerende maatregelen woningen Bargermeer			
In oktober 2025 zijn door de Raad de geluidsplannen Bargermeer vastgesteld. Tegen deze plannen is echter beroep ingesteld bij de Raad van State. Inmiddels is de uitspraak in deze zaak gedaan en onherroepelijk geworden. Derhalve kan nu gestart worden met de uitvoering van de plannen. Van de totale reservering van € 500.000 in het SIOF zal in 2026 € 70.000 benodigd zijn voor kosten voor inzet van een adviesbureau. Het restant zal in 2027/2028 worden ingezet.			
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Baten	70
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-70
Overhevelen CDOKE gelden 2025 van programma			
De gelden van CDOKE (capaciteit decentrale overheden klimaat en energie) worden herverdeeld tussen programma 2 en 5 en een deel wordt vrijgevallen. Dit levert een nadeel op van €465.000 voor programma 2 maar een totaal voordeel van € 552.000 voor programma 5. Een bedrag van € 87.000 valt in programma 5 vrij ten gunste van het resultaat.			
2	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	-345
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-120
5	7.4 Milieubeheer	Baten	415
5	7.4 Milieubeheer	Lasten	50
Rijksbijdrage sociale infrastructuur EMCO			
De gemeente stelt de jaarlijks ontvangen Rijksbijdrage sociale infrastructuur structureel beschikbaar aan EMCO. De middelen worden ingezet voor de versterking van de sociale infrastructuur en worden gedekt uit de bestemmingsreserve Versterking sociale infrastructuur EMCO.			
9	6.4 WSW en beschutwerk	Baten	220
9	6.4 WSW en beschutwerk	Lasten	-220
Subsidie Energiek Emmen			
Er is een subsidie verstrekt aan Energiek Emmen over 2025 en 2026. Deze verstrekte subsidie wordt gedekt uit de reserve Duurzaamheid, Klimaat en Energie.			
2	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	79
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-79
Subsidie Stimuleringsregeling Dorpen en Wijken			
In 2026 worden subsidies verleend in het kader van stimuleringsregeling dorpen en wijken. De dekking van deze subsidies vindt plaats vanuit de reserve Fonds Dorpen en Wijken. In de begroting zijn de bijbehorende exploitatielasten en de dekking daarvan echter nog niet geformaliseerd.			
2	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	100
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-100
UWV baten tgv inhuur CSA			
Bij team CSA zijn baten ontvangen van het UWV. Deze worden ingezet ter dekking van de kosten inhuur derden.			
10	0.4 Overhead	Baten	22
10	0.4 Overhead	Lasten	-22
UWV baten tgv inhuur derden team HRM			
UWV baten tgv inhuur derden team HRM			
10	0.4 Overhead	Baten	5
10	0.4 Overhead	Lasten	-5

UWV baten tgv inhuur derden team JVI			
UWV baten en doorbelastingen tgv inhuur derden team JVI			
10	0.4 Overhead	Baten	31
10	0.4 Overhead	Lasten	-31
Verlenging pilot Integratie in actie			
Met de pilot wordt beoogd dat meer asielzoekers van de gezinslocatie in Emmen participeren op de Nederlandse arbeidsmarkt. Door de duur van de pilot te verlengen tot 1 januari 2027, komt er een beter inzicht of de werkwijze van de pilot daadwerkelijk bijdraagt aan een grotere arbeidsmarktparticipatie van asielzoekers.			
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	150
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	-150
Verrekenen bedrijfsvoering TNH			
Middels dit voorstel wordt het voordeel op loonsom en extra inkomsten uit detachering en het UWV verrekend met het tekort op doorbelasting en inhuur. Hierna resteert er een tekort van 50.000 euro, waarvoor dekking is gezocht in ontvangsten uit extra inkomsten uit toezicht.			
5	8.3 Wonen en bouwen	Baten	110
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-110
Vrijval amortisatiereserve investeringssubsidies instelling			
Uit analyse van de reserves is gebleken dat de omvang van de amortisatiereserve investeringssubsidies instelling (€ 112.985) ruimschoots onvoldoende is met de kapitaallasten van de onderliggende activa af te dekken (€ 778.023). Op basis van de beschikbare informatie is niet te herleiden waarom de reserve ontoereikend is. Gezien de relatief beperkte omvang van de reserve is de pragmatische keuze gemaakt om de reserve op te heffen. De vrijval komt ten gunste van de algemene reserve			
10	0.8 Overige baten en lasten	Baten	113
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-113
Vrijval budget citymarketing			
Voor de ontwikkeling van het citymarketingplan was voor 2025 en 2026 gezamenlijk € 250.000 beschikbaar gesteld met dekking uit de reserve SIOF. Het plan is reeds in 2025 afgerond. Het resterende budget is daardoor niet langer benodigd en wordt in 2026 afgeraamd en weer gestort in de reserve SIOF.			
2	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	-250
2	3.4 Economische promotie	Lasten	250
Vrijval surplus amortisatiereserve afronding Boulevard Noord			
Uit analyse van de reserves is gebleken bij de amortisatiereserve afronding Boulevard Noord sprake is van een overdekking van circa € 30.000. Dit bedrag kan incidenteel vrijvallen. De resterende reserve kan vervolgens gedurende de resterende afschrijvingstermijn vrijvallen, zodat de reserve aansluit bij de nog te verwachten afschrijvingslasten. De vrijval wordt ten gunste van de algemene reserve gebracht.			
5	8.3 Wonen en bouwen	Baten	30
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-30
Vrijval surplus amortisatiereserve Nieuw Weerdinge			
Uit analyse van de reserves is gebleken bij de amortisatiereserve Nieuw Weerdinge sprake is van een overdekking van circa € 91.425. Dit bedrag kan incidenteel vrijvallen. De resterende reserve van € 58.575 kan vervolgens gedurende de resterende afschrijvingstermijn (2026-2050) vrijvallen met circa € 2.343 per jaar, zodat de reserve aansluit bij de nog te verwachten afschrijvingslasten. De vrijval wordt ten gunste van de algemene reserve gebracht.			
7	2.1 Verkeer en vervoer	Baten	91
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-91

Bijlage 3: Ontwikkelingen per categorie

Bedragen x € 1.000	2026
Primitieve begroting	3.651
Wijzigingen januari	-174
1e Berap	-8.575
Kaderbrief T1	0
Wijzigingen juni	-2.453
Startbegroting Bestuursrapportage 2026-II	**-7.552**
Autonome ontwikkelingen	-3.598
Kapitaallasten	1.807
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)	-164
Mutaties Bestuursrapportage 2026-II	**-1.955**
Totaal	**-9.506**

	Bedragen x € 1.000	2026
Autonome ontwikkelingen		**-3.598**
1	Nadeel op budget voor bestuurlijke samenwerking	-125
1	Hogere accountantskosten door toename SiSa regelingen	-130
3	Hogere bijdrage Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe	-150
3	Extra kosten veiligheidsmaatregelen en complexe veiligheidsvraagstukken	-200
3	Extra kosten opleiding en ontwikkeling medewerkers veiligheid en handhaving	-150
3	Extra kosten ondersteuning BOA-team	-70
4	Onroerende zaakbelasting scholen	-110
5	Extra inhuur vergunningverlening en legesproces	-543
5	Voordeel leges Omgevingswet	1.212
5	Productovereenkomst Area 2026	-1
5	Lagere opbrengsten verhuur gebouwen	-123
5	WLV's & Uitvoering beleid wonen	275
5	Lagere inkomsten afvalstoffenheffing	-200
5	Hogere schoonmaakkosten	-99
5	Deels vrijvallen CDOKE gelden 2025	87
5	Begrotingswijziging ODD 2026	-206
7	Productovereenkomst Area 2026	-382
7	Actualisatie parkeerexploitatie 2026	493
8	Leerlingvervoer	-94
8	Kosten van gymzalen	-70
8	Inruilwaarde maaimachine	80
9	Vrijval budget Landelijke Vreemdelingen Voorziening	175
9	Mantelzorgcompliment	100
9	Verhoging bijdrage Jeugd Hulp Regio Drenthe	-264

Bedragen x € 1.000		2026
9	Bijstellen begroting 2026 Emco	390
9	Bijstelling budget huishoudelijke hulp en gebiedsbudgetten	-600
9	Bijstelling Jeugdhulp 2026	-5.671
10	Vrijval taakmutaties jaarschijf 2026	116
10	Voordeel budget t.b.v. het opvangen van exceptionele prijsstijgingen kredieten	115
10	Voordelig saldo dividend Enexis, BNG en Area	227
10	Resultaat rentelasten 2026	2.060
10	Baten OZB eigenaren	200
10	Extra kosten project Samen Digitaal	-297
10	Overschrijding budget Automatisering	-188
10	Voordeel brandverzekeringspremie 2026	325
10	Vrijval stelpost prijsstijging	219
Kapitaallasten		**1.807**
1	Onderuitputting kapitaallasten	8
2	Onderuitputting kapitaallasten	-2
3	Onderuitputting kapitaallasten	7
4	Vrijval volume dekking kapitaallasten programma 4	59
4	Onderuitputting kapitaallasten	684
5	Onderuitputting kapitaallasten	1.151
7	Onderuitputting kapitaallasten	1.285
8	Onderuitputting kapitaallasten	653
9	Onderuitputting kapitaallasten	20
10	Onderuitputting kapitaallasten	-2.377
10	Vrijval extra geraamde kapitaallasten	318
Resultaatneutrale wijzigingen		**0**
1	Bijstelling baten en lasten leges documenten	0
2	Vrijval budget citymarketing	0
2	Subsidie Energiek Emmen	0
2	Overhevelen CDOKE gelden 2025 van programma	-465
2	Subsidie Stimuleringsregeling Dorpen en Wijken	0
3	Begroting Drentse Aanpak Ondermijning (DAO) en Drents Toezicht en Handhavings team (DTH)	0
3	Begroten Regiodeal Ondermijning	0
5	Onttrekking reserve strategische innovatie (SIOF) t.b.v. geluidswerende maatregelen woningen Bargermeer	0
5	Administratieve wijziging mutatie voorziening riolering	0
5	Overhevelen CDOKE gelden 2025 van programma	465
5	Verrekenen bedrijfsvoering TNH	0
5	Afromen algemene reserve grondexploitatie	2.221

Bedragen x € 1.000		2026
5	Vrijval surplus amortisatiereserve afronding Boulevard Noord	30
6	Dekking loonsom door extra inkomsten eigen personeel	0
7	Vrijval surplus amortisatiereserve Nieuw Weerdinge	91
9	De Specifieke uitkering Onderwijsroute (G13) is beëindigd	0
9	Inkomsten DUVO	0
9	Verlenging pilot Integratie in actie	0
9	Dekking via doorbelasting	0
9	Rijksbijdrage sociale infrastructuur EMCO	0
10	UWV baten tgv inhuur CSA	0
10	UWV baten tgv inhuur derden team HRM	0
10	UWV baten tgv inhuur derden team JVI	0
10	Doorbelastingen tgv loonsom flexcentrum	0
10	Doorbelasting en uwv baten tgv loonsom Pluktuin	0
10	Inkomsten uit externe opdrachten Expertisecentrum	0
10	Afromen algemene reserve grondexploitatie	-2.221
10	Vrijval amortisatiereserve investeringssubsidies instelling	0
10	Vrijval surplus amortisatiereserve Nieuw Weerdinge	-91
10	Vrijval surplus amortisatiereserve afronding Boulevard Noord	-30
Mutaties kleiner dan 70.000 (bestaand beleid)		**-164**
2	Vrijval middelen lobbystrategie	50
2	Vrijval budget stedenbeleid	60
2	Inhuur Cultuur	-65
4	Nadere vaststelling Specifieke Uitkering Doorstroomfunctie (Sisa D33)	0
5	Aframen budget Energienota	45
5	Gebiedsproces Schoonebeek	60
5	Vrijval vacatureruimte t.g.v. inhuur team ROW	-65
6	Dekking inhuur team KSD	0
6	Correctie doorbelasting loonsom	-64
8	Gebruikerslasten Biochron	-32
8	Kosten van sporthallen	-41
8	Inhuur derden DIEP	-65
9	Correctie doorbelasting loonsom	-5
9	Terugvordering subsidie paradijsvogels	0
10	Aanschaf WOO publicatieplatform	-43
10	Vrijval Bestemmingsreserve citymarketing en promotie	0